

SLOVENSKI NAROD

UREDNIŠTVO IN UPRAVA: LJUBLJANA, PUCCINJEVA ULICA 5. — TELEFON: 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26. — Izhaja vsak dan opoldne. Mesečna naročnina 6.— L, za inozemstvo: 15.20 L.

IZKljučNO ZASTOPSTVO za oglašje iz Kraljevine Italije in inozemstva ima
UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A., MILANO

CONCESSIONARIA ESCLUSIVA per la pubblicità di provenienza italiana ed
estera: UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A., MILANO.

Veliki uspehi letalskih sil v Sredozemlju

Tri sovražne ladje potopljene, deset letal uničenih — Pogumni branitelji gondarskih postojank uspešno odbili srdite sovražne napade

Glavni Stan Oboroženih Sil je objavil 16. novembra naslednje 532. vojno poročilo:

Pri angleškem letalskem napadu, ki je bil izvršen v noči na 15. na Adirale na Siciliji, nastale žrtve so narasle na 21 mrtvih in 29 ranjenih. Na obali je bila ujeta posadka letala, ki je bilo sestreljeno v morje. Stela je 3 častnike.

V severni Afriki delovanje topništva na fronti pri Tobruku. Pri sovražnih letalskih napadih na Derno in Bengazi je nastalo nekaj škode. Med arabskim prebivalstvom je bil eden ubit, nekaj ljudi pa je bilo ranjenih.

Vzhodni Afriki so se izjalovili napadi, ki jih je sovražnik sprožil proti našim prednjim postojankam na gondarskem bojišču. Na stotine mrtvih je obležalo na tleh pred postojankami, ki so bile junaško branjene. Druge hude izgube so naši oddelki prizadeli nasprotniku pri svojih ofenzivnih sunkih. Nemški bombniki so v Afriki napadli letališče v Džarabub in uničili na tleh tri večmotorna letala. Lovci so v letalskih spopadih sestrelili štiri sovražne aparate. Dve naši letali se nista vrnila na oporišča.

Na vzhodnem Sredozemskem morju so naša letala pri ofenzivnih izvidniških poletih bombardirala in potopila dve sovražni tovorni ladji. Na srednjem Sredozemskem morju so naši lovci, ki so križarili nad tem morskim področjem, sestrelili dve letali tipa Wellington. Na zapadnem Sredozemskem morju je torpedno letalo pod povelj-

stvom majorja pilota Arduina Burijsa napadlo 10.000 tonsko polno natovnjeno sovražno ladjo in jo potopilo.

Drzen napad na Džarabub

Operacijsko področje, 17. nov. s. Predvčerajšnjim je velika skupina nemških bombnikov, ki jo je spremljala številna skupina lovcev, napadla Džarabub, kjer je odvrnila bombe vseh kalibrov na sovražne postojanke, na razne naprave in zbirališča motornih vozil. Z izrednim uspehom je bilo bombardirano tudi letališče, kjer je bilo zažganih in uničenih nekaj letal na vzletišču. Ko so se nemški bombniki začeli vračati na oporišča, so se dvignili sovražni lovci in se pogajali z njimi. V središču borbi je bilo zbito sovražno letalo vrste Hurricane, eno nemško letalo, ki ga je zadelo protiletalsko topništvo, je bilo prisiljeno pristati na sovražnem ozemlju. Posadka je zažgala letalo in jo je pozneje rešilo nemško letalo, ki je drzno kljub močnemu obstreljevanju pristalo na sovražnem terenu. Letalo je pobralo letalce s ponesrečenega letala in se je brž dvignilo. V akcijah pri zelenih Džarabuba so bila uničena skupno štiri sovražna letala.

Nadaljnja tri sovražna letala vrste Martin Bomberg so sestrelili nemški lovci, ki je sovražnik skušal predvčerajšnjim opoldne preleteti vzhodni predel Cirenaike.

Malta je izgubila svoj pomen

Težko delo izvidnikov — Uspehi proti sovražnim letalskim silam

Operacijsko področje, 17. nov. s. Delavnost letalstva je v Sredozemlju vedno zelo živahna. Posebno v zadnjih dneh so morale italijanske letalske sile sprčo stalno neugodnim vremenskim prilikam premagovati na osrednjem odseku Sredozemlja nelahke težave, da so lahko izpolnile izvidniške naloge in bombardirale naprave na Malti. Ni moglo vedno registrirati in opisati obsežno in težko delo naših hrabrih in neumornih letalcev. Njih številne naloge so strogo rezervirane značaja, druge pa omogočajo letalske operacije, katerih tajnost je absolutno potrebna za uspeh. Aktivnost izvidnikov na morju in nad otokom Malto spada med najbolj delikatne in težke. V zadnjih dneh so bila izvidniška letala izredno aktivna in dosegla so na vseh odsekih važne uspehe. Sestreljenih je bilo mnogo sovražnih letal.

Letališča na Malti so bila v zadnjih dneh ojačena z najmodernejšimi lovci in bombniki, ki so dobro zaščiteni in jih je težko

izslediti. Zaradi tega je tudi težje uničevanje teh sovražnih sil. Razdiralno delo naših letalskih sil otežkoča ali vsaj omejuje delavnost sovražnega letalstva, katerega pa ni mogoče popolnoma onemogočiti. Italijansko letalstvo pa je odstranilo možnost, da bi imela pomorska in letalska oporišča na Malti na razpolago večjo skupino pomorskih in letalskih edinic. Sovražnik ne more uporabljati velikih silidrž v La Valletti. Malta nima več takega pomena, kakršnega ji pripisuje angleška admiraliteta, in to po zaslugi italijanskih letalskih sil.

Predvčerajšnjim je prišlo do dveh spopadov s sovražnikom, v katerih so bili naši lovci na boljšem. Uspešno so s strojnimi obstreljevali dve sovražni letali vrste Bristol-Blenheim. Popoldne sta dve naši letali izsledili pet sovražnih Wellingtonov in jih napadli. Eno izmed njih je bilo sestreljeno in je padlo v morje. Zadeto je bilo tudi vodilno letalo sovražne patrrole.

Angleške sredozemske iluzije

Konec preteklega tedna je bil razbit nov angleški konvoj in mnogo ladij je bilo poškodovanih in celo potopljenih

Rim, 17. nov. s. Dne 10. novembra je Churchill poveljeval angleški napad na italijanski konvoj in je izjavil, da je vojno v Sredozemlju smatral skoraj za dobljeno, tako da se bo angleška mornarica odslej lahko podala v Tih ocean in pomagala Zedinjenim državam v primeru vojne z Japonsko.

Istega mnenja s Churchillom je bila tudi angleška admiraliteta, ki je pripravila zadnje dni važno operacijo na Sredozemlju. Iz Gibraltarja je odšla močna skupina ladij, v kateri sta bili matični ladji »Ark Royal« in »Argus«, dve oklopnici »Malaya« in ena vrste »Renown«, ena križarka in več rušilcev. Ladje so imele nalogo preprečiti letala na Malto in ščititi velik konvoj, ki je bil namenjen na Srednji vzhod. Sedem letal z matičnih ladij so naši letalci sestrelili. Dne 14. novembra so nemške podmornice z držnim napadom

potopile »Ark Royal« z vsemi njenimi letali in težko poškodovale »Malajo«, ki se je morala takoj vrniti v Gibraltar. Nje so sledile »Argus« pa še druge ladje, med katerimi so bile nekatere verjetno hudo poškodovane. Angleško pomorsko poveljstvo je dobilo težke udarce in je bilo močno iznenađeno, a je kljub temu poslovalo proti Sicilskemu kanalu natovnjene parnike. Naša budna letala so v odlični akciji potopila dva izmed njih. Vse pomorske in letalske akcije Italije v Sredozemlju, na Atlantiku in drugod so povzročile Angliji nad 1.300.000 ton izgub.

Domnevna angleška oblast v Sredozemlju je torej samo iznajdba angleške propagande. Večji del angleške pomorske kopne in letalske sile je že nekaj časa v borbi proti nam, toda Italija se tega ne boji in odgovarja s silo na silo.

Grof Ciano ob odkritju spomenika svojega očeta

Genova, 17. novembra s. V prisotnosti njega ministra grofa Galeazza Ciana so včeraj v Genovi resno, a svečano odkrili spomenik Constanca Ciana, ki je bil postavljen na enem najlepših krajev v luki. Svečanosti se je udeležila ogromna množica ljudi. Oddelki mornarice, vojske, letalcev, milice in mladinskih organizacij so bili na častni straži okrog spomenika. Na odru nasproti spomeniku so zavzeli svoje mesto admirala Arturo in Aleksander Ciano, brata velikega pokojnika, dalje admiral Rizzo, kardinal nadškof Boetto, polpredsednik fašistične in korporacijske zbornice Buttafuochi ter več drugih nacionalnih svetnikov in senatorjev pa še obe zastopstvi španske falange in nemške narodnosocialistične stranke Ob 10. so se pripeljali k svečanosti grof Galeazzo Ciano, minister in Tajnik Stranke Serene, državni podtajnik pri predsedstvu vlade Russo, prefekt Borri, državni podtajnik notranjega ministrstva Buffarini Guidi in druge ugledne osebnosti. Sredi popolne tišine so odkrili veliki spomenik. Godbe so intonirale nacionalne himne in z bližnjih postojank oglašile so se strojnice. Pokrajinski tajnik Stranke je imel kratek spominski govor, množica pa je nato zapela »Giovinezza«. Pred spome-

nik so ob zaključku svečanosti položili dva velika venca. Sredi navdušenih ovacij Ducejo, so se grof Ciano in ostali zastopniki oblasti odpravili. V Sampierdareni so si ogledali nov pristan za hidroplane in liktorski dom. Tudi tam jih je množica sprejela z navdušenim vzklikanjem. Nazadnje je grof Ciano obiskal še genovski zavod za zgodovino.

Kralj in Cesar na pomorski razstavi

Rim, 17. nov. s. Kralj in Cesar je v spremstvu svojega pobočnika generala Punzonija včeraj dopoldne obiskal pomorsko razstavo v rimski galeriji. Pred njo so ga sprejeli nacionalni svetnik dr. Marzio, admiral Uberti in direktor galerije. Vlada je z živim zanimanjem ogledoval aletno delo in je pohvalil prisotne umetnike, nazadnje pa izrazil svoje zadovoljstvo, da je pomembna razstava tako lepo uspela. Ko je zapustil galerijo, so mu priredili tople ovacije.

Obnovite naročnino!

Ojačen pritisk na Sevastopolj in Kerč Prva sevastopoljska utrdba izvojevana — Uspehi pri Tihvinu — Izgube sovjetskega letalstva v zadnjih petih tednih

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 17. nov. Vrhovno poveljstvo nemške vojske je objavilo včeraj naslednje poročilo:

Pri napadu na Sevastopolj so zavzele nemške čete močno zgrajeno in trdovratno branjeno utrdbo. Letalsko orožje je podpiralo borbo za Sevastopolj in Kerč z napadi na utrdbe, ladje in pristaniške naprave. Z bombami so bile zadete sovjetska topničarica in dve transportni ladji s četami.

Na bojišču pri Tihvinu sta samo dve pionirski stotnji zavzele 113 bojnih postojank. Na morju ob Angliji je potopilo letalsko orožje pri Faroerskih otokih in vzhodno od Peterheada dve sovražni trgovski ladji s skupno 7.000 br. reg. tonami. Dve nadaljnji veliki ladji sta bili z bombami močno poškodovani. Bojna letala so podnevi zadela z bombami težkega kalibra velik plavž pri Middlesbroughu. Letalski napadi so bili usmerjeni v poslednji noči tudi proti pristaniškim napravam ob vzhodni in južnizapadni obali angleškega otoka.

Vse vzhodno bojišče razgibano

Prodiranje proti Murmanku — Izgube sibirskih polkov o priliki njihovih prvih protinapadov pri Moskvi — Madžarski uspehi — Pred Kerčem

Z vzhodne fronte, 17. nov. s. Čeprav vlada na vsej vzhodni fronti slabo vreme, je bojišče vse od Ladoškega jezera do Kerča močno razgibano. Nemški in zavezniški pritisk ne pozna nobenega presledka ne popuščenja. Nemške in finske kolone prodirajo proti Murmanku. Vsi sovjetski protinapadi so bili s krvavimi izgubami odbiti.

Na osrednjem odseku iz posebej na področju pri Kalininu in pri Tuli je sovjetsko poveljstvo poglavo v borbo vse svoje razpoložljive sile in vojna sredstva. Pri proti-

V nočni bitki nemških prednjih sil z angleškimi brzinimi čolni je bil v Rokavskem prelivu potopljen sovražni brzi čoln, verjetna pa je potopitev še drugega čolna. Naše bojne sile niso imele nobene izgube.

V severni Afriki so nemška bojna letala uspešno bombardirala angleško letalsko oporišče v oazi Džarabub.

Sovražnik je podvel v poslednji noči s »labejskimi silami napade na severozapadno nemško obalo brez posebnega učinka. Sestreljen je bil en angleški bombnik.

V zadnjih tednih je priborilo nemško letalsko orožje nadaljnje velike uspehe v boju proti sovjetskemu letalskim silam. V času od 1. oktobra do 8. novembra je izgubila sovjetska vojska skupno 2.174 letal, izmed katerih jih je bilo 1.293 sestreljenih v zraku, 412 jih je sestrelila protiletalska obramba, ostanek pa je bil uničen na tleh. V istem času je bilo na vzhodni fronti izgubljenih 183 lastnih letal.

napadih je bilo v zadnjih 24 urah decimiranih nekaj sibirskih regimentov, ki so zadnje dni prispeali na fronto. Vsi ti sovražni poskusi, ki so bili izvedeni s posebno srditostjo, so se izjalovili ob trdnem, jeklenem zidu nemške pehote in oklopnih kolon, ki so prizadevale sovražniku ogromne izgube. Na vseh odsekih fronte prodirajo nemške in zavezniške sile dalje in zavzemajo vedno novo ozemlje.

Kakor beleži predvčerajšnje madžarsko vojno poročilo, so mažarske čete na juž-

nem bojišču zavojevale nove predele sovražnega ozemlja. Tudi na Krimu dosegajo nemške in rumunske čete nove uspehe. Nemška vojska je s svojim naglim prodiranjem na Krimu povsod prispela do morja in kontrolira sedaj tudi že ožino pri Kerču. Sovjeti se skušajo izviti iz nemškega objema in beže na polotok Tano, toda nemške letalske sile jim skoraj docela onemogočajo ta beg. Nemški bombniki s celimi tonami bomb zastavljajo pot umikajočim se sovjetskim oddelkom, ki so morali pri tem doslej žrtvovati skoraj polovico svojih moči. Pri Kerču je nemška pehota pregazila sovražne obrambne postojanke in posrečilo se ji je prodreti v utrjeno področje okrog mesta ter tako zapečatiti njegovo usodo.

Občudovanje v Berlinu

Berlin, 17. nov. s. V tukajšnjih vojaških krogih posebno opozarjajo na uspehe italijanskega ekspedicijskega zbora, ki operira na južnem odseku vzhodne fronte. Kakor je poročal DNB, je močna italijanska skupina z držnim napadom prodrla globoko v sovražne črte na industrijskem področju vzhodne Ukrajine, tako da je bilo sovražniku možno obkoliti večji del skupine. Kljub temu so se italijanske čete, čeprav niso imele na razpolago mnogo municije in hrane, ves dan hudo upirale in zadržale sovražnika. Zaradi junaštva italijanskih vojakov je večji del obkoljene skupine pridobil na čas, tako da se je med tem pripravila na napad in nasprotnika porazila. S to akcijo je bila omogočena dne 13. novembra zveza z ostalimi italijanskimi silami, ki so prodirale v teh krajih. Dogodek je napravil globok vtis in izrazil živahne komentarje v berlinskih krogih, kjer z občudovanjem govorijo o junaštvu in drznosti italijanskih vojakov.

Izredno zasedanje japonskega parlamenta

Milijardni izdatki za vojsko — Ekspoze zunanega ministra o položaju na Daljnem vzhodu

Tokio, 17. nov. u. Obe zbornici sta predvčerajšnjim pričeli svoje izredno zasedanje. Na prvi seji sta opravili formalnosti, kakor jih določa japonska parlamentarna procedura. Na novo so se izvolili in konstituirali parlamentarni uradi in razni odbori.

Formalno je bilo zasedanje odprto šele včeraj z mikadovo poslanico, namenjeno obema zbornicama hkratu. V svojem reskriptu je vladar odredil članom vlade, naj predložijo parlamentu načrte izrednih zakonov, in pozval člane obeh zbornic, naj sodelujejo pri delu, s katerim bo mogoče obvladati nastali položaj. Obe zbornici sta takoj pričeli razpravo o odgovoru na vladarjevo poslanico. Na dnevnem redu so na to govorili ministrskega predsednika, vojnega in mornariškega ter zunanega ministra. Predsednik vlade general Tojo in zunanji minister Togo sta danes govorila o mednarodnem položaju. S tem se je šele pričela politična razprava v parlamentu, zaradi katere je bil v bistvu tudi sklican izredni zasedanje.

Med tem je zveza za oporo prestolu, ki šteje med svojimi člani tudi skoraj vse japonske poslance, sklenila, da bo v debati o odgovoru kroni govoril le en zastopnik parlamenta in sicer bivši prometni minister Ogava. 56 parlamentarcev, ki spadajo med mlajše člane omenjene zveze, pa so stavili zbornici predlog, naj pozove vlado, da »na primeren način vzame na znanje krivice, ki so jih Zedinjene države prizadevale Japonski«.

Vlada pa je zbornicama predložila načrt zakona o dodatnih kreditih za izredne vojne izdatke. Ti krediti znašajo 3.8 milijarde jenov in se bodo porabili še v tem poslovnem letu. Nadalje je vlada določila eno milijardo jenov za kritje rednih izdatkov za oborožene sile.

Tokio, 17. nov. s. Agencija Domej je objavila govor japonskega zunanega ministra Toga, ki ga je imel na izrednem zasedanju parlamenta. Minister je dejal, da je bila Japonska v zadnjih štirih letih zaposlena z vojaškimi operacijami za izgradnjo novega reda v vzhodni Aziji in sedaj nadaljuje svoj pohod. Osnovno načelo japonske zunanje politike je mir v vzhodni Aziji na podlagi pravice in v prid vsega človeštva. V zadnjih 70 letih je Japonska večkrat srečno premagala svoje nacionalne krize. V rusko-japonski vojni je zastavila svoj narodni obstoj. Potlej je moč Japonske rasla. Na srečo imata Nemčija in Italija danes iste namene kakor Japonska.

Cesarstvo Mandžurije je od ustanovitve dalje vedno močnejše. Na Kitajskem Japonska nadaljuje borbo proti Cangskajskemu režimu. Osnovna politika Japonske glede Kitajske je ostvaritev vzajemnega sodelovanja za ravnovesje v vzhodni Aziji in splošni napredek v teh krajih. Osnovni pakt, ki ureja odnose med Japonsko in Kitajsko, je bil sklenjen svoj čas med Tokiom in Nankingom.

Japonska je močno zainteresirana tudi na azijskem severu in v predelih Južnega morja. Japonska je vse storila, da prepreči razširjenje vojne na vzhod. Neutrlnostni pakt med Japonsko in soveti tudi jamči za varnost na severu in skladu s prej ome-

njenimi načeli. Kljub izbruhu sovražnosti med Nemčijo in Sovjetsko zvezo je japonska vlada vztrajala pri svoji politiki, da se varnost na severu ohrani. Na jugu je vlada z uspehom posredovala v sporu med Siamom in Francosko Indokino. Sklenila je s Francijo protokol za skupno obrambo Francoske Indokine. Japonska ojačuje svoje gospodarske odnose tudi s Siamom. Zelo obžalovanja vredno je, da pripisuje ten-

Nova poteza Rooseveltove imperialistične politike Petrovlovsk na Kamčatki oporišče ameriške mornarice in letalstva in hkratu nov člen v obroču okrog Japonske

Berlin, 17. nov. Kako poročajo več ali manj izrazita glasila Bele hiše, je Roosevelt sklenil pospešiti razvoj dogodkov. Danes bo, kakor je že znano, podpisal nevtrlnostni zakon, nakar se bodo lahko oborožili vsi trgovinski parniki ter krenili na področje, ki spada v območje blokade. Dejanjsko je bilo večje število ladij že prej oboroženih. Sprito tega ne bo nikogar začudilo, če bodo že ta teden krenili prvi konvoji čez Atlantik in Pacifik. V teh prvih konvojih bo plulo tudi nekaj transoceanskih ladij, ki jih je Knx v vsem tem času zlahka spremenil v pomožne križarke.

Zanimiva pa je vest iz angleškega vira, da bo namreč eden izmed prvih konvojev v terek ali sredo krenil iz San Franciscia v Petrovlovsk, sovjetsko luko na vzhodni obali Kamčatke. Vest je zanimiva, ker potrjuje senzacionalne objave washingtonskega poročevalca nekega nankinskega lista, da naj bi Petrovlovsk v doglednem času postal pomorsko in letalsko oporišče Zedinjenih držav. Sklep Roosevelta, da se odre-

že krajši poti do Vladivostoka in da bo pošiljal vojne potrebščine preko Arhangelska odnosno Perzijskega zaliva v Rusijo, potemtakem ni bil nič drugega kakor taktičen maneuver, prevara tokijske vlade. Dejanjsko se je predsednik odreknil progi proti Vladivostoku le zaradi tega, ker je računal, da se bo lahko poslužil še krajše, čeprav ne tako ugodne poti.

Res je, da je s strateškega vidika Petrovlovsk na ugodnejši točki za realizacijo vseh mogočih načrtov, ker je v bližini Aleutskih otokov, od koder bodo Zedinjene države lahko obkrožile Japonsko, ne da bi pri tem mnogo tvegale, a zato lahko računale v večji meri z uspehom. Ni pa izključeno, da je vsaj trenutno tudi to le maneuver, ki naj bi pomenil nov pritisk na japonsko vlado baš v času, ko bodo pogajanja med Washingtonom in Tokijem dosegla vrhunec, kakor ima zgolj tak pomen tudi odločitev ameriških mornarjev iz koncesij na Kitajskem. (Piccolo.)

Bolgariji bo poverjena še važna vloga v tej vojni

Govor generala Daskalova na svečanosti v spomin padlim

Sofija, 17. nov. s. Bolgarski vojni minister general Daskalov je imel včeraj o priliki svečanosti v spomin padlim govor, v katerem je med drugim dejal: Vojna postaja od dne do dne hujša in naši majhni državi bo morda poverjena naloga, da prevzame v njej važno vlogo. Prizadevamo si na vse načine, je dejal, da bi naša vojska čisto izšla iz borbe. Vojne se ne smemo bati, ker čisti in jači naše narode. Vojni minister je opozoril, da Bolgarija kljub prestatim nesrečam nikoli ni izgubila poguma, čeprav je morala kloniti njena zastava. Bolgarska vojska je doživela velika dejanja, ki je Bolgarija nanje lahko ponosna, in ni nikoli obupala. Obupali nismo zaradi tega, ker so nas na bojiščih pričakovali tisoči v borbi padlih tovarišev, ki so pravi stražarji meja. Dobro vemo, komu se imamo zahvaliti za ostvareitev bol-

garskega edinstva, vemo pa tudi in globoko smo prepričani, da le kri na bojišču padlih posveča pravico do moči.

Včeraj je Bolgarija praznovala spomin na Bolgare, ki so padli v raznih vojnah za neodvisnost in zedinjenje naroda. Po vseh bolgarskih mestih in vaseh je ljudstvo za minuto obmolnilo, se je promet ustavil in so tulile sirene železnihk strojov, tovarni in ladij ter pritrkavali zvonovi po vseh cerkvah.

Saradzoglu začasni predsednik turške vlade

Ankara, 17. nov. s. Potrjuje se vest, da bo ministrski predsednik Refik Sajdam odpotoval danes v Mersino, kjer bo prebil svoj dopust. Začasno ga bo nadomeščal znanji minister Saradzoglu.

Italijanska liktorska mladina v Ljubljani

Eksc. Grazioli je na ustanovni skupščini obeležil značaj in program nove organizacije

Ljubljana, 17. novembra. Tajnik Narodne fašistične stranke, glavni poveljnik Italijanske liktorske mladine je z najnovejšim odlokom razširil na Ljubljansko pokrajinsko ustanovo G. I. L. ter odločil, da dobi novo mladinska organizacija naziv *Gioventù Italiana del Littorio di Lubiana* (G. I. L.). Odlok ima namen, da raztegne v korist mladine naše pokrajine razne ugodnosti telovadno-sportnega, kulturnega in podpornega značaja, ki jih organizacija nudi italijanski mladini.

Tako pravi objava, ki jo je priobčilo te dni zvezno poveljstvo G. I. L. in v kateri je označena delavnost znane italijanske mladinske organizacije ter nekateri posebni znaki novo nastajajoče ustanove. V tej knjižnici, ki ima posebno tiskarsko opremo ter je okrašena z lepimi fotografijami in s priklopljenimi shematičnimi tabelami, se daje na znanje državljanom nove pokrajine jasno in enostavno osnovna važnost, ki jo je G. I. L. zavzela v življenju italijanskega naroda. Zvezno poveljstvo G. I. L. L. začenja s tem svojo javno delavnost po nekoliko mesečnih intenzivnih pripravah, v teku katerih so bili udarjeni temelji organizacije ter uvedena akcija, ki jo G. I. L. razvija v ostali Italiji pri celotni vzgoji mladine, prisposobljena krajevnim značilnostim.

V tem razdobju je zvezno poveljstvo v Ljubljani stopilo v potrebne stike ter zaključilo sporazume s pokrajinskimi, občinskimi in v zasebnimi organizacijami, ki se bavijo z vzgojo mladine. Dalo je potrebne poudarka telovadno-sportni, dramski, kinematografski in radijski panogi naše pokrajine ter preskrbelo ureditev prehrane mladine v zimskih mesecih. Takisto je začelo s svojim delovanjem v raznih odsekih ter izvedlo n. pr. nadzorstvo in poenotenje poteka v fizični vzgoji v solah vseh stopenj. Pokrenilo je organizacijo letne kolonije na Rakitni ter priredilo kinematografske predstave. Slednjih je bilo 6 ter jim je doslej prisostvovalo okoli 5400 otrok.

Autonomni pravilnik pokrajine, ki predpisuje uporabo slovenskega jezika poleg italijanskega v vseh uradnih aktih, je pokazal potrebo uvedbe novega važnega odseka pri poveljstvu, t. j. urada za prevode, ki ima nalogo, da čim prej premaga oviro, ki jo predstavlja različnost jezika. K tem na-

štetim prizadevanjem je treba dostaviti še eno pridobitev, takorekoč notranjega značaja, ki pa je kljub temu zelo važna. Ta pridobitev je ureditev novega sedeža zveznega poveljstva v palači Narodne galerije.

V teh prvih časih, delo se vrši komaj kakih 15 dni, je bilo vse prvo nadstropje doslovno prenatrpano ter sta si ga ogledala Visoki komisar in zvezni poveljnik pri otvoritvi v soboto popoldne. Sedež zveze obsega sedaj niz obširnih in ličnih prostorov, ki so še sveži od ometa in barve in ki so zaposlili zelo znatno število raznih specialnih delavcev.

Da se nastavnikom G. I. L. L. dajo točna navodila, je bil prirejen pred dnevi pri Visokem komisarju sprejem, ki so se ga udeležili šolski nadzorniki ter upravitelji in načelniki srednjih in meščanskih šol vse pokrajine. Sestanku je prisostvoval zvezni podpoveljnik G. I. L. L. prof. Cassani z nekoliko voditelji organizacije ter Kr. komisar za uk s svojimi sodelavci.

Zvezni poveljnik je najprej podal kratko poročilo o političnem položaju v pokrajini s posebnim ozirom na dolžnost šole, ki mora vedno vzpodbujati k lojalnemu sodelovanju. Nato je Eksc. Grazioli govoril o potoku v GILLu in poudaril, da je po razpustu Sokola, ki je bil politična, nacionalistična organizacija nastopila potreba po ustvaritvi druge organizacije, ki bo primerna, da vodi mladino in ji omogoči doseči cilje njene stremiljenja. Ta organizacija si ne stavlja političnih smotrov in je morala biti povezana z italijansko mladinsko organizacijo, ker je Ljubljanska pokrajina italijanska in njeni prebivalci, da so slovenske narodnosti, bodo postali italijanski državljani. Zvezni poveljnik je nato pojasnil naziv organizacije ter naglasil, da bo nastajajoča ustanova imela svoj poseben značaj, zlasti v kolikor se tiče jezika, šeg in navad prebivalstva.

Politični del, ki je osnovnega pomena za italijansko organizacijo, po izključitvi, takisto bo izključena vojska in predvojska vzgoja. Vpisi bodo prostovoljni, toda prošnja za vpis članov organizacije bo morala imeti podpis roditeljev.

GIL-u ostane moralni in kulturni, telovadno-sportni in podporni del programa. Smotri, ki jih bo organizacija zasledovala,

so za sedaj naslednji: moralna in kulturna ter telovadno-sportna priprava; pouk telesne vzgoje v osnovnih in srednjih solah; podporni akcija s taborenjem, mladinskimi kolonijami, obednicami in okrevališčem ter prirejanjem potovanj in izletov. Zvezni poveljnik je nato podal sliko organizacije ter omenil ugodnosti, ki jih bodo imeli člani. Kroj moških organizirancev se bo razlikoval od kroja GIL-a tako, da noben deček ne bo nosil črne srajce ali črnega fesa. Zenski kroj ostane nespremenjen.

Eksc. Grazioli je nato javil, da se bo 5. decembra začela pomožna zimska prehranjevalna akcija GIL-a, ki je bo deležnih 5000 potrebnih otrok in za kar je v proračunu predvidenih 1.500.000 lir. Razen tega bodo ustanovljeni krožki po pouku za otroke, ki nimajo potrebnega nadzorstva. Takisto bodo ustanovljeni krožki za dijakke te pokrajine ter en krožek za osnovni delovni pouk.

Važna novost v delovanju bo tudi Ducejeva božičnica, ki bo združila vse dosežane prireditve in pobude v korist deci.

Prihodnje leto bo najmanj 5000 otrok deležnih poletnih kolonij in se bo razširila kolonija v Rakitni ter se bodo močno razvile dnevne kolonije.

Velik poudarek se bo tudi dal delavnosti glede zborovanja petja, v Ljubljani pa se bo ustanovila akademija za zborovo petje. Takisto bodo ustanovljene dramske družine. Pripravlja se tudi ureditev lutkovnega gledališča ter drugo tako premično lutkovno gledališče za ostalo pokrajino. Vsa občinska poveljstva, po večjem delu pa tudi vsi krožki bodo dobili svoj radio. Radio GIL Ljubljana bo že v najkrajšem času začel posloevati. Kar se tiče kinematografa, je bilo delo med otroki že zadovoljivo začeto, preskrbljeno pa bo tudi za zvočno aparaturo. Velika pozornost se bo posvečala sportu sploh zlasti pa smučanju.

Razen tega se bodo prirejali poučni tečaji za nastavnike ter za nadzornike kolonij.

Eksc. Grazioli je zaključil svoje poročilo s povabilom vsem upraviteljem šol, naj vložijo svoj trud v delo za korist te organizacije.

V teku večera je zvezni podpoveljnik GIL prof. Pietro Cassani podrobneje poročal nastavnikom fizične vzgoje našega mesta ter jim je v teku svojega predavanja podal točno navodila glede delovanja, ki se bo kmalu začelo.

nego dojenčkov. Vodila ga je izkušena voditeljica Vilma Frank.

Težka nesreča na mariborskem kolo-dvoru. V petek se je pripetila na glavnem kolodvoru težka nesreča. 21-letni pomožni delavec je prišel pod lokomotivo. Kolesa so mu odrezala levo roko, poleg tega je pa zadobil notranje poškodbe. Prepeljali so ga v bolnico.

Novi grobovi. V Konjicah je umrla v četrtki gospodična Clorinda Smidova di Centa, ki so jo pokopali na pokopališču v Celju. V mariborski bolnici so umrli zasebnica Ana Marko, stara 65 let, zasebnica Josipina Niemienksi iz Pobrežja pri Mariboru, stara 67 let, pomožni delavec Karel Goltner iz Spodnje Poljskave, star 53 let, profesorjeva vdova Irma Wolf iz Maribora, stara 68 let in čevljarški pomočnik Otmar Černeželj, star 39 let.

Ukrepi za pospešitev obnove živinoreje v predelih Tržaške, Reške, Gorške in Ljubljanske pokrajine, prizadetih po vojnih operacijah

VIKTOR EMANUEL III., po milosti božji in narodni volji Kralj Italije in Albanije, Cesar Abesinije

Senat in Zbornica Fašjev in korporacij sta po svojih zakonodajnih obdobjih sprejela, M. ismo potrdili in razglašamo kakor sledi:

Čl. 1. Odobruje se izdatek 5.000.000 lir, ki se postavi v proračun izdatkov ministrstva za kmetijstvo in gozdo, iz katerih se bo dovoljevali prispevki za pospešitev vzpostavitve prejšnjega stanja živinoreje v predelih Tržaške, Reške, Gorške in Ljubljanske pokrajine, prizadetih po vojnih operacijah. Razdelitev te vsote med kmečke gospodaje se izvede tako, da se živinorejskemu odseku državne Zveze pokrajinskih zadrug, kmetijskih proizvajalcev dodeli prispevek, enak goreni vsoti.

Čl. 2. Živinorejski odsek nakupi plemen-skovo govedo, konje, prašče, ovce in koze in jih oddaja s popustom največ 50 odstotkov. Odsek zbira v ta namen priglasitve kmeč-kih gospodarjev, ki so zaradi vojnih dogod-kov trpeli škodo pri živini in organizira posebne dogone v rejskih krajih. Priglasit-ve mora biti priložena izjava občine, iz katere mora biti razvidno, da prosilec izpolnjuje prej omenjeni pogoji.

Čl. 3. Za Tržaško, Reško in Gorško po-krajino se bo dovoljeval popust na podsta-vi ustrezne odločbe komisije, sestavljene iz načelnika pokrajinskega inspektorata za kmetijstvo kot predsednika, iz predstavn-ke Narodne fašistične stranke, ki ga do-loči Zvezni tajnik, iz predstavnika kmeto-valcev, ki ga imenuje Fašistična zveza kmetovalcev, iz predstavnika kmetijskih

— Uvoz ali dagon živine na Spodnje Sta-jersko in Gorenjsko, Nemško ministrstvo za prehrano in kmetijstvo je izdalo odlok, po katerem je uvoz ali dagon živine na Spodnje Stažersko in Gorenjsko dovoljen samo s posebnim dovoljenjem oblasti. To velja za govedo, prašče, konje in ovce, vsehvi teleta, mlade praščke in zrebata.

— Pridobitev nemškega državljanstva. Uradni list šefa civilne uprave na Spod-njem Stažerskem prinaša naredbo ministr-skega sveta za državno obrambo glede pri-dobitve nemškega državljanstva na Spod-njem Stažerskem in Gorenjskem. Uredba določa, kako si pridobe nemško državljan-stvo državljani bivše Jugoslavije in Nemci brez državljanstva, ki so imeli svoje biva-lišče ali domovinsko pravico 14. aprila 1941 na Spodnjem Stažerskem in Goren-jskem.

delavcev, ki ga imenuje Fašistična zveza kmetijskih delavcev in iz ravnateljstva ži-vinorejskega odseka Pokrajinske zadruge kmetijskih proizvajalcev. Pri ovedbah radi dovolitve popusta sme opraviti komisija vse potrebne proizvode, ali je dan pogoj iz drugega odstavka prednjega člena. Vselej pa je dovolitev popusta vezana na pogoj, da prosilec za žival, na katero se nanaša popust, ni prejel nikakršne odškodnine iz naslova morebitne vojne škode. Zato se mora priložiti pobotnici o popustu izjava finančne intendenace, ki potrjuje ta pogoj. Znesek popusta posameznim oškodovancem sporoči načelnik pokrajinskega inspektorata za kmetijstvo tudi tej intenciji, da ga upošteva pri likvidaciji morebitne vojne škode. Za Ljubljansko pokrajino posluje namesto komisije iz prvega odstavka tega člena in vrši opravila iz četrtega in petega odstavka Visoki komisar za to pokrajino.

Čl. 4. Tehnični in finančni načrt te stro-ke, sestavi zgoraj omenjeni živinorejski odsek in ga predloži ministrstvu za kmetij-stvo in gozdo v odobritve. To ministrstvo nadzoruje potek raznih opravil in odobri administrativno zadevni končni račun.

Čl. 5. Minister za finance odredi s od-lokom v proračunu izdatkov ministrstva za kmetijstvo in gozdo za leto 1941-42 za-razdaj tega zakona potrebne spremembe. Od-rejamo, da se ta zakon, opremljen z dr-žavnim pečatom uvrsti v Uradno zbirko zakonov in uredb kraljevine Italije in aka-zujemo vsakomur, da se po njem ravna in skribi za njegovo izvrševanje.

Dano v Sant Anna di Valdieri dne 24. avgusta 1941-XIX.

Kočevski Nemci, ki se selijo v Nemčijo

Drugi seznam obsega 162, tretji pa 208 izseljencev

Ljubljana, 17. novembra.

V smislu naredbe z dne 8. novembra 1941 objavlja Pobotni urad za dolgove in terjatve v Ljubljani pri Visokem Komisarjatu drugi seznam oseb, ki so zaprosile za preselitev v Nemčijo na podlagi itali-jansko-nemškega sporazuma. Seznam ob-sega 162 izseljencev iz Kočevja, in sicer:

Hutter Ivan, Pavla, Antonija in Ivan. Ostermann Josip, Köstner Terezija, poro-čena Ostermann, Ostermann Hilda. Tere-zija in Josip. Knappi Ana, poročena Lack-ner, Lackner Friderika, Ernest in Viljem. Herbst Josip, König Marija, poročena Herbst, Herbst Pavla in Leopold. Tramp-sch Franc, Knappi Franc, Mausser Ro-zalija, por. Knappi, Knappi Franc in Ervin. Eppich Josipina, Nick Henrik, Kump Josi-pina, por. Nick, Nick Cita, Amalija, Ivan. Edvard in Viljem. Köstner Ivan in Julija. Stalzer Anton, Petschauer Ivan. Janke Jo-sipina, por. Petschauer, Petschauer Josip. Eisenzopf Franc, Kresse Marija, por. Eisen-zopf, Eisenzopf Henrik in Alojzij, Köstner Ivan, Stimpf Josipina, por. Köstner, Köst-ner Pavel in Anton. Gramer Ernest, Ja-klitsch Pavla, por. Gramer, Thaler Aloj-zija, por. Bauer, Thaler Franc, Ferdinand. Olga in Gustav. Lackner Matija, Stimpf Antonija, por. Lackner, Lackner Ana. Hil-da, Pavla in Viktor. Stimpf Ivan, König Antonija, por. Stimpf, Stimpf Ivan. Ana. Rihard in Herbert. Stimpf Josipina, roj. Lackner, Rankel Ivan, Lackner Marija, por. Rankel, Rankel Ida, Roza in Arnold. Stimpf Rajmund, Stinitich Ema, por. Stimpf, Stimpf Helena, Hilda in Ivan. Herbst Josipina, Zvar Jera, Jaklitsch Ka-rel, Trampsch Ana, por. Jaklitsch, Knappi Jurij, Eisenzopf Jera, por. Knappi, Knappi Franc, Mische Ferdinand, Franc, Roza, Re-gina, Ludvik, Robert in Elizabeta. Köst-ner Friderik, Meditz Fani, por. Köstner, Köstner Ivan in Avgustina. König Marija, por. Kump, Kump Ivan, Stinitich Marija, por. Kump, Kump Ernest, Karel, Rudolf in Ottilia. Skibert Josipina, roj. Snieder, Skibert Edvard, Sofija, Ida, Ferdinand in Ludovik. Petschauer Ivan, Luscher Aloj-zija, por. Petschauer, Petschauer Alojzija, Josip, Henrik, Berta, Valerija, Franc. Adolf in Ana. Weiss Josip, Mams Ivana, por. Weiss, Weiss Ema, Rihard in Robert. Petschauer Alojzij, Raschke Ida, por. Pet-schauer, Petschauer Kristina, Ernest in Ida. Gramer Magdalena, por. Petschauer, Flack Henrik, Knappi Marija, por. Flack, Flack Henrik, Anton, Rihard in Herbert. Staudacher Ivan, Meichin Marija, por. Staudacher, Kofler Ivan, Raschke Ana, por. Kofler, Kofler Albert, Feliks, Josip. Stefanija in Franc. Köstner Josip, Tramp-sch Henrik, Kurre Marieta, por. Tramp-sch, Trampsch Julija, Stritzel Marija, por. Trampsch, Trampsch Matija. Lack-ner Lili, por. Trampsch, Federber Josip. Kump Josip, Tscherne Pavlina, por. Kump, Kump Bernard, Terezija in Adolf. Kofler Matija, Weiss Marija, por. Kofler, Kofler Reza ter Knöster Ivan, njegov sin Ivan in hčerka Josipina.

Tretji seznam obsega večinoma izseljen-ce iz Mozirja in Konvričina, nekaj jih je pa iz drugih kočevskih krajev. V tretjem seznamu je 208 prijavljenih izseljencev, in sicer:

Bauer Ferdinand, Florijana in Marija. Kobetitsch Josipina, Josip in Stefanija. Loretitich Peter, Wuchte-Loretitsch Aloj-zija, Loretitich Marija, Lackner Mihel, Ruppe Alojzija, por. Lackner, Lackner Ma-rija in Mihel. Schemitsch-Lackner Hedvika, Kurre Edvard, Stinitich Marieta, por. Kurre, Kurre Marija, Edvard, Ivan, Franc in Vilj. Lackner Maksim, njegov sin Ma-kxim. Friderika in Ernest. Ostermann Hen-rik, Kobetitsch-Ostermann Marija, Oster-

mann Rajnhold, Henrik in Marija, Lack-ner Alojzija, Marija in Ivan. Meditz Ma-rija, por. Lackner, Lackner Ernest in Ma-rija. Staudacher Jakob, Skender-Stauda-cher Neža, Sterbenz Josip, Rauch Peter, Maichin Marija, roj. Rauch, Rauch Ernest, Marija, Josip in Ema. Persche Marija, Jo-sip in Lucija, Bauer Marija in Ivan. Rom Terezija, por. Bauer, Bauer Marija, Val-ter in Adolf, Kral Stefanija, Magdalena in Ru-dolf, Kurre Friderika in Marija, Kofler Josip, Maudi Marija, por. Kofler, Kofler Hilda, Josip in Marija, Bauer Franc, Lo-retitich Josip in Peter, Kurl Ivan, Klime Marija, por. Kurl, Kurl Valentin in Fride-rika, Verderber Josip, Sperkowsch-Ver-derber Ursula, Verderber Rudolf, Marija, Frida, Emilija, Franc, Ferdinand in Jera. Schleimer Ferdinand, Lackner Marija, por. Schleimer, Schleimer Marija, Ema, Ernest, Ivana in Ivan, Michitsch Ivan, Arko Lina, por. Michitsch, Michitsch Josipina, Oton in Herinda, Stimpf Andrej, Stimpf Matej, Rump Josipina, por. Stimpf, Stimpf Helmut, Hutter Josip, Göstel Marija, Rom Rudolf, Göstel Alojzija, por. Rom, Rom Rudolf, Ana, Alojzija in Marija. Stal-zer Arnold, Michitsch Marija, por. Stalzer, Stalzer Leopoldina, Josipina in Arnold. Stimpf Ivan, Rozalija in Ivan, Stalzer Josipina, por. Stimpf, Radeky Ferdinand, Rihard, Roza, Ivan in Karel, Stalzer Ma-rija in Ivan, Mallner Friderika, por. Stal-zer, Stalzer Josipina, Ema, Ernest in Adolf. Eppich Marija, Stimpf Andrej, Eppich Marija, por. Stimpf, Stimpf Rudolf, Vi-ljem in Ernest, Juran Ivan, Sterbenz Mar-jeta, por. Juran, Juran Frida, Marija, Franc, Ema in Robert, Lampeter Josip, Sterk Katarina, por. Lampeter, Lampeter Josip, Juraj Alojzij in Viljem. Kofler Er-na, Spitznagel Ivan, Maurin Marija, por. Spitznagel, Barbitsch Josip, Loretitich Pavlina, por. Barbitsch, Barbitsch Josip in Hedvika, Juraj Neža, Koschir Ivan, Sterbenz Fani, por. Koschir, Koschir Ma-rija, Ivan, Viljem, Josipina, Olga in Ste-fanija, Vogrin Ivan, Maurin Josipina, roj. Vogrin, Vogrin Josipina, Ivan in Terezija, Lackner Ivan, Preiz Marija, por. Lackner, Lackner Ana, Kumpf Frid, Stalzer Maksim, Mantel Roza, por. Stalzer, Stalzer Roza in Maksim, Göstel Rudolf, Roschitsch Jera, poročena Göstel, Mantel Andrej in Franc. Deutschmann Rozalija, por. Mantel, Mantel Ema, Franc, Stefanija, Marija, Matilda in Josip, Erker Marija, por. Mantel, Mantel Franc, Valter in Ivan, Jonke Pavlina, por. Mantel, Mantel Ivan, Marija in Erna. Rup-pel Jurij, Mantel Ivan, Jonke Magdalena, por. Mantel, Mantel Albert, Ivan, Friderik, Adolf, Rozalija in Marija, Vogrin Ivan, Me-ditz Jera, por. Vogrin, Göstel Franciška in Hedvika, Trampsch Henrik, Gramer Pav-la, por. Trampsch, Trampsch Ernest, Er-na in Zofija.

Na podstavi določbe § 15 toč. 1. navodil za izvedbo omenjenega sporazuma morajo mo-rebitni upniki zgoraj naštetih oseb v dveh tednih od dne te objave v službenem listu prijaviti svoje terjatve iz kateregakoli na-slova Visokemu Komisarjatu za Ljubljan-sko pokrajino — pobotnemu uradu za dol-gove in terjatve v Ljubljani, Rimski trg, justična palača, soba št. 119.

Dogoni klavne živine

Prehranjevalni zavod Visokega Komisa-riata za Ljubljansko pokrajino priredi v prihodnjem tednu tele dogone za klavno živino:

v torek, 25. t. m. v Novem mestu.
v torek 25 t. m. v Trebnjem.
v sredo 26. t. m. v Grosupljem.
v sredo 26. t. m. v Logatcu.

Bila je Martinova nedelja

Ljubljana, 17. novembra.

Zaupamo vam na uho: Včeraj je bila Martinova nedelja. Najbrž ste pozabili in ne spoštujete več pratike kakor včasih. Vendar je težko verjeti, da bi včeraj ne praznovali vsaj nekaj najbolj pristnih Ljubljancev Martinovo nedelje. Prazno-vali so jo kakor so mogli in znali.

Martin je letos nedvomno zaslužil, da se ga spomnimo. Vinogradniki so bili za-dovoljni s svojim pridelkom in zdaj je že čas, da se tudi širša javnost prepriča, kaj so v resnici pridelali. Pred Mar-tinovo nedeljo vino ni vino, čeprav je že zavrelo, kajti šele tedaj ga smemo krstiti — menda prvič na leto — brez vode.

Seveda pa ni rečeno, da Martinovo ne-delje ne smemo praznovati tudi s starim vinom. Glavno je, da jo praznujemo in končno njen edini in glavni prilastek tudi ni gos, ki sicer uživa tudi dandanes izred-no velik ugled. Zato naj bo povedano v čast in zadoščeno Ljubljancem, da so tudi letos praznovali Martinovo nedeljo. Rečemo lahko, da so jo praznovali dostoj-no in v pravem pomenu besede. Poromali so na svoje »postojanke« po mestu in v pred-mestjih, da obude sladke spomine ter da priznajo tradiciji, kar je še sploh mogoče.

Tako včerajšnja nedelja ni bila brez pro-grama. Upoštevali je pa tudi treba, da se je začela smučarska sezona. Smučarji so preizkušali sneg na Dolenjskem, kdor pa je že ostal v Ljubljani, je lahko primerno preizkusil ljubljansko brozgo in poledico. Meščani so skromni in ne pričakujejo kdove kaj od nedelje, čeprav je Martinova. Zado-voljni so z gledališčem ali kinom. Sicer je pa tudi spanje mnogo vredno. Znano je, da smo pri nas vedno radi spali ter da smo prespali vse zimske nedelje, ko zimski sport ni bil še tako razširjen. Zato je tudi tradicija, če zdaj prespimo nedeljo.

Zdaj pa še o vremenju, kar je njegovega. Včeraj se je zopet začel vsiljevati jug, a zvečer je postalo malo hladnejše, da so luže pomrzle in da je zimska idila še ohranjena, upajmo, da prihodnjega snega. Davl je bila poledica, ki pa menda ni za-htevala posebnih žrtv. Pravega zaupanja sedanje zimske vreme ne budi, tako da je težko reči ali tudi ta sneg ne bo šel po vo-di. Zebe nas vse rado, zato se lahko tolaži-mo, da hujšega mraza ne bo vsaj še ne-kaj tednov.

Iz Spodnje Stažerske

— 112.000 mark za zimsko pomoč. Na Spodnjem Stažerskem je bila prirejena 9. t. m. nabiralna akcija za zimsko pomoč. Vrgla je skupno 112.000 mark. Okrožje Ma-ribor-podeželje je zbralo 43.088.27 mark, ali povprečno 1.32 marke na vsako gospodinj-stvo, okrožje Celje 32.150 mark, okrožje Ptuj 16.904, okrožje Ljutomer pa 5.305 mark.

— 45 tečajev nemščine v Celju. V Celju imajo zdaj 45 tečajev nemščine, ki jih ob-iskuje 1.171 prebivalcev. 15 tečajev je v tovarnah. Povprečno ima vsak tečaj 40 ob-iskovalcev.

— Javna zborovanja se nadaljujejo. V soboto in včeraj je priredil stažerski Hei-matbund v okrožjih Celje, Maribor in Ptuj 57 javnih zborovanj.

— Zborovanje vojakov iz svetovne vojne v Mariboru. V nedeljo 23. t. m. bo v Götzo-vi dvorani v Mariboru zborovanje vojakov iz svetovne vojne in njihovih svojcev. Zbo-rovanje sklicuje vojaški odsek stažerskega Heimatbunda. Na njem bo vojakom iz sve-tovne vojne prikazano delo nemške vojaške organizacije.

— Tečaj za dojenčke v Mariboru. Kakor po drugih mestih, je bil tudi v Mariboru pri-rejen v materinski šoli 20-urni tečaj za

Spravljanje snega po mestnih cestah in ulicah

Kaj določa v tem pogledu mestni cestni red

Ljubljana, 17. novembra.

Ker je spet zapadel sneg in marsikateri hodnik niso v redu, je mestno poglavar-stvo prisiljeno, da spet opozarja na pred-pise mestnega cestnega reda in na dolž-nosti, ki jih morajo opraviti hišni lastniki ali najemniki ter posestniki zemljišč in stavišč pri spravljanju snega s hodnikov in pešpotov.

Mestni cestni red namreč v § 75. določa: »Kadarkoli zapade sneg, je dolžan lastnik, oskrbnik, hišnik ali najemnik hiše, stavi-šča ali drugih zemljišč ob cesti skidati sneg s hodnika ali pešpota ob vsej dolž-ni posestva.

Ce zaradi snega polzi ali kadar se na-pravi poledica, morajo posestniki takoj posuti hodnik s peskom, pepelom ali ža-ganjem. Kadar pa zapade sneg ali se na-pravi poledica ponoči, mora biti oprav-ljeno snajenje in posipanje hodnikov in pešpotov vsaj do 7. zjutraj.

Pri neprestanem snegu se mora hodnik ali pešpot osnažiti večkrat na dan in po-sipati tako, da ni nevarnosti za pešce. Sneg in led je prepovedano odmetavati v odtočne kadunje ali tik ob robnik, na re-šetke požiralnikov in na tramvajsko pro-go. Z dvorišč spravljenega snega in ledu ni dovoljeno odkladati na cestah, temveč ga je treba zvoziti v vodo ali na odkazane prostore. Sneg, ki sam zdrči ali ga po-meejo s strehe, morajo hišni posestniki ali druge odgovorne osebe nemudoma na svoje stroške zvoziti s ceste. Ob južnem vremenu in v obče, kadar se sneg in led taja, je treba hodnike in pešpote po po-

trebi večkrat na dan osnažiti luž in blata.

Posestniki naj predvsem upoštevajo iz-rečno opozorilo, da mestno cestno nadzo-rstvo s svojimi delavci ne spravlja snega s hodnikov in ne posipa proti poledici hod-nikov ob zasebnih posestvih, in sicer brez izjeme nikjer, torej niti pri javnih po-sestvih, niti pri cerkvenih in tudi ne pri občinskih posestvih.

Ljubljanski posestniki naj si torej o prav-em času priskrbe hišnike ali najamejo delavce, ki jim bodo po predpisih in o pravem času do 7. zjutraj spravili sneg s hodnikov. Glede širine hodnika, ki mora biti osnažen, velja naslednje pravilo: tam, kjer so položeni robniki, je treba sneg spraviti s hodnika do robnika — razen onega peščenega pasu, ki je namenjen za nasade. Pri tem pa vendar mora biti vse-lej osnažena tudi odtočna kadunja ob rob-niku na cestišču. Hodnike brez robnikov je treba osnažiti v širini najmanj 2 m, vselej pa do odtočne kadunje. Tudi pri teh hodnikih je treba vselej osnažiti od-točno kadunjo ali jarek.

Odvažanje in odmetavanje snega v vodo je dovoljeno le na onih prostorih in bre-govih ob vodi, ki bodo za odlaganje snega pripravljeni in označeni s posebnimi znač-kami.

Posestniki naj se zavedajo pravnih po-sledic v primeru opustitve spravljanja snega s hodnikov in posipanja hodnikov proti poledici. Policija bo sleherni zana-marjanje dolžnosti posestnikov glede spravljanja snega najstrožje kaznovala.

da za njegovo sokrivdo pri vojvodovih pu-stolovščinah. Opero bo dirigiral D. Zebre. Režiser R. Primožič. Predstava jutri, v torek, bo za red B. Začetek ob 17. uri.

Iz Novega mesta

— Zbirka histoloških predmetov. Na novomeškem okrajnem glavarstvu je za-bojček, ki vsebuje katalogizirano zbirko histoloških preparatov, pritrjenih in bar-vanih na steklenem nosilniku za mikro-skopsko opazovanje. Kdor se zanima za to zbirko, naj se obrne na novomeško okrajno glavarstvo.

NECCHI
ŠIVALNI STROJI
IGN.VOK
LJUBLJANA TAVCARJEVA 7

Beležnica

KOLENDAR

Danes: ponedeljek, 17. novembra: Gre-gorij.

DANASNJE PRIREDITVE
Kino Matica: Kora Terry
Kino Union: Ljubljani valček
Kino Sloga: Otok v nevarnosti
Kino Moste: Otok tigrov, Robin Hood Ka-lifornije.

Veseli teater: Predstava ob pol 19. (pol 7.) v Delavski zbornici
Veliki koncert Glasbene Matice: ob pol 19. (pol 7.) v veliki dvorani Uniona.

DEZURNE LEKARNE
Danes: Dr. Kmet. Tyrševa cesta 43, mr. Trnkoczy, Mestni trg 4, mr. Ustar, so-lenburgova ulica 7.

Malo kuriva — mnogo toplote

Nekaj nasvetov in navodil o tem, kako je treba kuriti peči

Ljubljana, 17. novembra. Med vojno je treba v vsem štediti. Zdar, ko trka zima na vrata, moramo že malo pomisliti, kako si lahko na najcenejši način primerno zakurimo peči. Pred zimo imajo posebno revnejši sloji precejšen strah, posebno če je huda in dolga, ker so drva in premog draga. Zdar imamo sicer toplo južno vreme, vendar pa moramo pomisliti, da se lahko v najkrajšem času sprevrne v oster mraz. Zaradi tega bo naša čitateljska rotova zanimala, kako se da na najcenejši način ogreti stanovanje.

Strokovnjaki so izračunali, da znaša poraba kuriva — seveda, če je zima normalna — v srednje velikem mestu več tisoč vagonov drv in malo vagonov premoga. Tako moramo tudi izračunati, koliko nas stane kurivo v normalni zimi. Razumljivo je, da bi bilo mogoče dosti prihraniti. Za ogrevanje sob in pisarn je velike važnosti, kakšna in kako velika so vrata, okna, zidovi; kam je soba obrnjena, proti severu ali jugu, vzhodu ali zahodu in ali stoji hiša osamljena ali v strnišču vrsti. Važen je tudi razpored sob v hiši sami. Najbolje je, če se grejele sobe druga nad drugo, če so v sredini hiše in če so nizke. Po možnosti je treba kuriti tisto sobo, pod katero kurijo že v spodnjem nadstropju. To ima poseben pomen, kadar piha mrzel sever. Premalo tudi cenimo zimsko sonce, ki ima prav tako svojo moč. Zimo prebijmo po možnosti na južni ali jugozahodni strani hiše. Da se prostori čim bolj ogrejejo, pa je potrebno, da drva ali premog čim bolj izgorita in da ostane čim manj pepela. Za izogrevanje je seveda neizogibno potreben zrak, toda mrzel zrak ovira popolno izogrevanje in znatno zmanjša temperaturo plinov, ki bi nas morali ogreti. Mrzel zrak pa ne taja samo skozi kurilna vrata in pečnice. Vsako peč je treba pregledati in ugotoviti, ali ne povzroča kakšna odprtina prepušča. Predehala drva in preveliki kosi premoga ne dajo toliko koristne toplote, kakor bi se pričakovalo. Zatrpani peč s premogovim prahom ali podobnim je zelo nevarno, ker jo lahko raznese. Če pa smo primorani kuriti z drobnim premogom, prahom ali surogati, moramo koncentrirati v sredini ognja sveže gorivo in ga pustiti, da preime od strani potrebno toploto in zrak za gorenje. Pravilno kuriti železne peči ni lahko. Razlika v uporabi kuriva pri istem toplotnem učinku mora biti zelo velika in je treba še posebej opozoriti na to, da je potrebno ohraniti kolikor mogoče enoličen ogenj in prehit, to se pravi, onemogočiti preveliko zračenje peči.

Povsem drugače pa se ogrete in oddata toploto lončena peč. V gotovih ozihr je ne moremo niti primerjati z železno. Dobra

lončena peč more očuvati ogenj pri zaprtih vratih več ur po naloženem kurivu. Lončena peč moramo kuriti tako, da najprej naložimo sveže kurivo, nato šele žerjavico. Pri nas imajo še marsikje starinske peči brez mreže. Pri teh moramo paziti, da se ne nabere preveč pepela in da so vedno čiste. Pri lončenih pečeh pa je treba čim manj odpirati vrata, kar povzroča prepuščanje. Zato je treba opravljati čiščenje in kurjenje čim hitreje, ne oddaliti se od peči in puščati vrata odprta. Kadar zakurimo, morajo biti vrata zaprta, pečnica pa priprta. Tako se kurivo laže in hitreje vname. Sele ko se kurivo dobro razgori, smemo na široko odpreti pečnico, ki pa jo moramo popolnoma zapreti, čim preneha plamen. Največja napaka je, naložiti kurivo v lončeno peč na isti način kakor v železno. Največjo porabo glede ogrevanja pa predstavlja kurjenje na več krajih danes v eni, jutri v drugi, pojutrišnjem pa v tretji sobi. Če pa je potrebno kuriti dve ali več sob vsak dan, se bolj izplača igrati centralna kurjava.

V tesni zvezi z ogrevanjem pa je tudi vprašanje zračenja. Zrak je v veljavni literaturi v našem življenju. Prostor se prežari toliko hitreje, kolikor večja je razlika temperature med sobnim in zunanim zrakom. Pozimi zadostuje 5 do 10 minut za obnovno sobnega zraka. Mišljenje, da se zrak menja šele tedaj, ko se soba povsem ohladi, je zmotno. Če je zunan suho vreme, je treba zračiti prostore, preden se zakuri peč, če pa je zunan vlažno vreme, moramo najprej dobro zakuriti in malo ogreti sobo in šele potem, ko peč že močno greje, odpreti okno in prezračiti.

Rešetka v peči mora biti vedno pokrita z drobnim sekanim kurivom, da ne more preveč zraka skozi. Vse odprtine je treba zamažati, peč stalno čistiti in paziti, da ne vleče preveč, ker gre tako vsa toplota skozi dimnik in pazljivo ravnanj z vrati pečnice. Mrežo je treba očistiti, preden se kuri. Zakuriti pa moramo s čim bolj ploščatimi drvi in paziti, da je vsa mreža dobro pokrita. Naložiti moramo z manjšimi kosi drv in s premogom, katerega kosi niso večji od kuriga falca. Drobnejši premog je treba naložiti na kup, da ne duši ognja. Vžiganje mrzlega zunanega zraka skozi odprtino pri stanovanjskih vratih in oknih pa je treba preprečiti s primernimi izolatorji. Za to niso potrebni posebni priporočila. Odprtine zatrpamo z vato ali lepilno, če na tesa ni niti rokav, sežemo po starih, toda snažnih krnch.

Če se bomo ravnali po zgornjih navodilih, bomo imeli zmerom tople stanovanje pri razmeroma nizkih izdatkih.

DNEVNE VESTI

Iz Službenega lista. Službeni list za Ljubljansko pokrajino št. 91 z dne 12. novembra 1941-XX, objavlja predpise glede izvoznega in uvoznega prometa z državami s katerimi veljajo klirinški sporazumi in popravke o navodilih za racionalno prodajo tekstilnih izdelkov.

Za mrtvega proglašeno. Okrožno sodišče v Novem mestu je uvelodlo postopanje, da se proglašajo za mrtvega Jože Papež, rojen 13. marca 1879, v Zvirčah, pristojen v občini Hlinje, okraj Novo mesto, oženjen, posestnik v Zvirčah. Leta 1914 je odšel kot vojak z bivšim 17. pešpolkom na galško bojišče in že od takrat ga pogrešajo.

Mošt je postal vino. Včeraj je bila Martinova neljela in po naših vinskih gorcih je zavladalo prisrčno veselje. Sv. Martin namreč krsti mošt, da se izpremeni v vino. Po zidancah so se zbrali večerjati vno gradniki s svojimi prijatelji in znanci, da po skrbem in trudu, ki so ga imeli s pridelovanjem vina, trčijo na zdravje in pokusijo, kakšna bo letošnja kapljica. Pridelek je bil letos po dolenskih vinskih gorcih srednji.

Težka nesreča v Beogradu. V poslopju bivše »Politike«, kjer tiskajo zdaj večernik »Obnova«, se je pripetila težka nesreča. Ves blok te in bližnjih hiš je ob bombardiranju v aprilu močno trpel. Na eni strani so sosednje hiše zadnje čase do tal porušili, poslopja, kjer se tiska zdaj »Obnova«, pa niso primerno zavarovali. Zato se je del poslopja porušil. Pod razvalinami sta našla smrt dva uslužbenca tiskarne, več je bilo pa ranjenih.

Obvezna prijava maščob v Srbiji. Centrala za živino v Beogradu je odredila, da je treba prijaviti do 20. novembra zaloge vseh maščob, tudi onih pri gospodinjstvih. Prijavljene maščobe ne bodo zaplenjene, temveč bodo lastniki samo izključeni od razdelitve maščob, dokler jih bodo imeli sami v zalogi, pač pa bodo zaplenjene vse neprijavljene zaloge, ki bi jih našli kontrolni organi, in lastniki bodo po vrhu še kaznovani.

Hrvatski vojni ujetniki iz Italije se vrnejo domov. Vsi vojni ujetniki bivše jugoslovenske vojske hrvatske narodnosti, ki so prišli v Italijansko vojno ujetništvo, se bodo zdaj po Ducejevi odredbi vrnili domov. Gre za 2488 ujetnikov v ujetniških taboriščih v Italiji in Albaniji.

Slovaška narodna manjšina na Hrvatski. Zbor slovaške narodne manjšine v Stari Pazovi je bil te dni ustanovljen. Občni zbor slovaške narodne manjšine na Hrvatskem. Zbralo se je okrog 8.000 Slovkov. Hrvatska bo tudi slovaški narodni manjšini zagotovila vse pravice, kakor jih je nemški.

Unijaško stolnico v Križevcih bodo obnovili. Znano je, da je v Križevcih sedež unijaške škofa in da je unijaška stolnica s škofskimi dvorci najlepša stavba v Križevcih. Čeravno izvira še iz 16. stoletja. Zgradili so jo o. franciskanci, ki so se tam naselili, z odlokom Marije Terezije pa je njihov samostan postal sedež unijaške škofa, ker je isti odlok določal preseleitev unijaške škofije iz Marče v Križevce. Cerkev s škofskimi dvorci vred je zgrajena v izredno lepe slogu in so jo zadnjikrat obnovili l. 1897, ko so cerkev z dragocenimi slikami okrasili tudi številni

hrvatski umetniki. Po tem času ni bila unijaška stolnica nikoli več popravljena in je razumljivo, da se ji z občasno žerjavico pozna. Novi unijaški škof, ki ga je papež po smrti pok. škofa Nyardija šele nedavno imenoval, je sklenil stolnico in škofjski dvorec temeljito popraviti in obnoviti, ne da bi pri tem seveda trpel starinski lep slog mogočnih stavb. Iz Zagreba so v ta namen poklicali znanega strokovnjaka arhitekta Podhorskega, ki bo izdelal načrt za obnovo zunanosti in notranjosti lepih stavb. Prihližni stroški obnove bodo znašali en milijon kun, z obnovo samo pa bodo začeli čimprej.

Po čem je svinjina v Zagrebu. V zvezi z odredbo ministrstva za trgovino, obert in industrijo v Zagrebu je zagrebško mestno načelstvo maksimiralo ceno za meso svinj in zlasti za svinjino. 1 kg svinjskin rebere staja zdaj v Zagrebu 45 kun, 1 kg stegna 55 kun, meso brez kosti 63 kun, glava 21 kun, kratica 26 kun, jetra 26 kun, pljuča 18 kun, možgani pa 39 kun.

V Zagrebu meso še ne bo racionirano. V Zagrebu se je na mestnem poglavarstvu pod predsedstvom župana Ivana Wernerja te dni vršila konferenca, ki je bilo na njej obravnavano vprašanje racioniranja mesa v mestu Zagrebu in uvedbe posebnih knjižic za razdeljevanje mesa, kakor jih imamo v Ljubljanski pokrajini. Po daljši razpravi je bil predlog o racioniranju mesa odklonjen, češ da je vse dotlej, dokler ne bo meso racionirano v vseh mestih hrvatske države, za Zagreb s seželenim pozitivnim uspehom takšno racioniranje nemogoče. Zagrebčani bodo torej tudi še posej dobili meso brez kart. Odklonjen je bil tudi predlog, da bi bilo dovoljeno gostilničarjem in restavracijam pripravljati mesna jedila vse dni, ko je dovoljena prodaja mesa, ne pa samo ob sobotah zvečer in od nedeljah. Nasprotno je bilo sklenjeno, da morajo dosežanja določila o pripravljanju mesnih jedi v gostinah in restavracijah ostati v veljavi v polni meri.

Podpore hrvatskim družinam s velikim številom otrok. Po nalogu hrvatske vlade bodo v Zagrebu in v vsej hrvatski državi povezali delo vseh dobrodelnih društev. Glavni namen tega povezovanja dela, ki ga bo gmočno izdatno podpirala tudi država sama, je, da bodo dobile siromašne hrvatske družine z velikim številom otrok posebne podpore, poleg njih pa bodo posebni podporni deleži tudi nezakonaki otroci ter siromašna in zapuščena deca. Ustanovili bodo med drugim tudi več zavodov za zaščito otrok in mater ter za starce, starke in druge bedne brezdomce. Hrvatska vlada bo odsej posebej pozornost posvetila gluhošlim in slepi, tako da se ne bodo več kot beraci pojavljali na ulicah in tujcem dajali vtisk slabe ureditve družabnega in društvenega vprašanja v mladi nezavisni hrvatski državi.

Vsak dan ena našura. Uslužbenec in delavec mnogih državnih in zasebnih podjetij na Hrvatskem so sklenili delati vsak dan eno našuro v korist države.

Lep ljubljanski operi. Društvo Zagrebčanov je minuli četrtek v svojih prostorih v Berislavčevi ulici v Zagrebu pridelilo proslavo 95letnice upraviteljeve prve hrvatske opere »Ljubzen in zloba«, ki jo je zložil znani hrvatski skladatelj Lj. sinaki. Proslava je bila zelo svečana, umetniški spored pa je bil po poročilih zagrebških dnevnikov res na višku.

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAFI

Predstave ob delavnikih ob 16., 18.15, ob nedeljah in praznikih ob 10.30, 14.30, 16.30 in 18.30

KINO UNION TELEFON 22-21

Ljubavni valček

Film o valčku, o prvi ljubini in o prvem škandalu.

Predstava samo ob 15.45 radi večernega koncerta.

KINO MATICA TELEFON 22-41

Odlučna igračka in pesalka Marija Rökk v dvojni vlogi v veličini

Kora Terry

Močna vsebina! Krasna glasba in pesni! V ostalih vlogah: Josef Sieber, Willi Quadflieg, Willi Dohm

KINO SLOGA TELEFON 27-36

Izvrstna filmska komedija, prežeta s humorjem in zabavnimi domislicami

Otrok v nevarnosti

Mila Auer, Baby Sandy in številni zbor lepih pevskih.

Prvi italijanski list v Crni gori. Na Cetinju je izšla prva številka italijanskega lista »La Voce di Montenegro«. V prvi številki je priobčen prvi pozdrav italijanskega guvernerja Črne gore Pirzia Birolisa na črnogorski narod.

Prvi hrvatski državni proračun. Prvi hrvatski državni proračun bi moral biti sestavljen do 10. t. m. Zaradi pomankljive statistike pa to ni bilo mogoče. Navzile temu bo pa stopil prvi državni proračun Hrvatske v veljavo v začetku prihodnjega leta.

Brezposelnost na Hrvatskem pojava. S 1. septembrom je bilo v Zagrebu 1411 nezaposlenih, v oktobru se jih je prijavilo 1370, tako da jih je bilo skupaj 2781. Ob koncu oktobra je bilo pa v Zagrebu samo 1258 nezaposlenih.

Hrvatska pripravlja kontrole cen. Na Hrvatskem nameravajo ustanoviti urad za kontrolo cen in medz. Urad bo z energičnimi ukrepi spravljal v pravo razmerje cene industrijskih izdelkov in kmetijskih pridelkov ter prilagodal plače in mezde cenam življenjskih potrebščin.

Hrvatski oficirji se bodo lahko oženili samo z dovoljenjem države. Po novem zakoniku se bodo smeli hrvatski oficirji in javni nameščenci ženiti samo z dovoljenjem države. Pri vsiljih oficirjih in uradnikih bo potrebno poglavitno dovoljenje.

Nov list izpremenil svoje ime. Zagrebški dnevnik »Novi list« se bo imenoval odsej »Nova Hrvatska«.

Zasluge srbskih delavcev v Nemčiji. V Nemčiji zaposleni srbski delavci so poslali doslej domov nad 7.100.000 din.

Zagrebščim mestnim uradnikom in delavcem bodo vsiljali plače. Po sklepu zagrebškega župana Ivana Wernerja bodo vsem zagrebščim mestnim uradnikom vsiljene plače za 400 kun mesečno, poleg tega pa bodo za zakonito ženo prejeli še nadaljnji povisek 400 kun, na vsakega otroka pa po 100 kun. Mestni delavci, ki so oženjeni, bodo odsej v Zagrebu prejeli po 15 kun dnevno več plače, neoznjeni pa samo po 8 kun. Večje plače po novi županovi odredbi bodo prejeli zagrebški mestni uradniki in delavci že 1. decembra.

Prvi delavski kinematograf v Zagrebu. Delavska zbornica v Zagrebu je včeraj priredila prvo kinopredstavo za delavstvo. Dajali so film »Zmaga na zapadu« in hrvatski zvočni tehnik »Hrvatska v besedi in sliki«. Odsej se bodo v Zagrebu vršile delavske kinopredstave redno dvakrat tedensko in je Delavska zbornica za ta namen nabavila najnovejšee aparate za predvajanje zvočnih filmov. Vstopnice za delavske kinopredstave stanejo samo 3 oziroma 4 kune, ki bi z njimi Delavska zbornica krila le lastne režijske izdatke.

Poostreni predpisi za prevoz krompirja na Hrvatskem. Poročali smo že, da so bili nedavno na Hrvatskem izdani posebni predpisi za prevoz in nakup krompirja, fižola, leče, graha in bobov. Ti predpisi so bili te dni spet poostreni. Železniščim tovarnim listom morajo biti odsej priloženi posebni odpravniki listi, ki jih izdaja je državno ravnanstvo za prehrano in ki morata biti na njih kot pošiljatelj označena le »Pogode ali pa »Plodina« zvočda, ki odgovarjata našemu Prevodu. Zasebni pošiljatelji morajo imeti za prevoz krompirja, fižola in drugih omenjenih živil posebno dovolilnico državnega ravnanstva za prehrano. Brez posebnih dovolilnic bodo hrvatske državne železnice prevzemale odsej za prevoz samo krompir v težih do 200 kg in fižol v težih do 100 kg, vendar pa je za postaje, ki ne leže južneje od Sarajeva oziroma Karlova. Za postaje, ki leže južneje od vključno Karlova oziroma izključno Sarajeva bodo tudi za te male količine pošiljatelji morali nabaviti posebno dovolilnico državnega ravnanstva za prehrano.

Spomenik hrvatskim borcem. Zemski ostanki 15. decembra 1918. v Zagrebu padlih prvih borcev za hrvatsko neodvisnost bodo letos 15. decembra prepeljani na zagrebško pokopališče kjer jim po postavljen spomenik.

Posebna policija za nadzorstvo nad živino na Hrvatskem. Ker so na Hrvatskem v zadnjem času ugotovili, da v nekaterih krajih koljejo živino v pretrzanem obsegu ter potem meso in mast hitro tajijo v Zagreb, kjer dosežejo višjo ceno, bodo na Hrvatskem ustanovili posebno policijo, ki ji bo dolžnost voditi nadzorstvo nad zakonom živine pri kmetih in tudi nad tihotapstvom mesa in mesnih proizvodov po državi ter zlasti v Zagreb.

Nemška krajevna imena na Hrvatskem. Vodja nemške narodnostne skupine na Hrvatskem Altgayer je izposloval pri hrvatski vladi, da so bila nekaterim krajem vrnjena stara nemška imena. Tako se imenujejo Karlovec odsej Korlovec, Novi Banovci Neubanovci, Nova Pazova Neupazsa, Petrovaradin Peterwarden in Zemun Semlin. Za Osljek se bo rabilo zopet zgodovinsko ime Esseg, za Virovitico Weretz, za Kulo pa krajevno ime Josefseid.

Prijava Nemcev v Beogradu. Vsi v Beogradu živeči Nemci se morajo prijaviti, in sicer od 17. do 28. novembra, da bodo izkaznice.

Dve nesreči. Včeraj so prepeljali v ljubljansko bolnico samo dva ponesrečena. V tovarni Jakša na Celoški cesti se je ponesrečila 28-letna delavka Olga Čiha. Stroj ji je zagrabil prste desne roke. — Jože Dremelj, 24-letni delavec v Lazarninjevi opkarni v Slivnici, doma iz Mlačev, je včeraj padel na poldnevni cesti, da si je zlomil desno nogo pod kolonom. — V Ljubljani pa poldnevna cesta zahtevala doslej hujših žrtev.

Iz Ljubljane

—lj Nocojšnji koncert Glasbene Matice Ljubljanske spada med one velike koncerte našega prvega in najstarejšega glasbenega združenja, ki prinaša prve izvedbe pomembnih domačih del. Tako se bo nocoj prvič izvajala na javnem koncertu Arničeva Te Deum simfonija, ki je napisana za mešani zbor in velik orkester. Poleg te simfonije sta na sporedu dva Lajovčeva samospeva s spremljevanjem orkestra v priredbi skladatelja Škerjanca, in sicer Zavele je roža in Pesem o tkalcu. Oba samospeva bo pela naša odlična pevka Valerija Heybalova. Kakor spada Arničeva simfonija v najnovejšo dobo našega ustvarjanja, tako bo Glasbena Matica izvajala nocoj eno izmed najuspešnejših del predvojnega dobe in sicer Sattnerjevo kantato za soli, zbor in orkester: Jettejevo prišego. Poleg zbora ima v tej Sattnerjevi kantati najpomembnejšo in najvažnejšo vlogo bas solo, ki ima celo vrsto izredno uspešnih, globoko občutenih samospevov. To vlogo bo mojstrsko odpel ravnatelj Julij Betteito, ki je delo izvajal tudi na prvi izvedbi pred 31 leti. Ostali dve solistični partiji v Jettejevi prišegi bosta peli Valerija Heybalova in Bogdana Stritarjeva. Dirigent koncerta je Samo Hubad. Občinstvo opozarjamo, da bo začetek točno ob 8. uri zvečer in konec nekaj minut pred 8. uro. Zato prosimo, da zasede občinstvo par minut pred napovedanim začetkom svojega mesta v dvorani. Pevski zbor Glasbene Matice in orkester Zveze godbenikov bosta nastopila točno ob napovedanem času. Predprodaja vstopnic in sedežev vseh vrst je tekotom dneva v Matični knjigarni, od 6. ure dalje pa na blagajni Kina Union. Koncert bo v veliki unioński dvorani.

—lj Cenjenim obiskovalcem »Vesega teatra« v vednost! Naša prihodnja premiera bo v sredo 19. novembra ob 18.30 (pol 7.) uri zvečer. Za naš program šteje 10 smo se še prav posebno potrudili: na spo-

Spet nedejja brez domačega nogometa

Takme so bile zaradi snega odpovedane — Kaj bo s tekmovalno smučarsko in drsalno sezono?

Ljubljana, 17. novembra. Rešila nam je s soboto zmago nad Atalanto rešila zadnjega mesta, ki je pripadlo sedaj Livornu. Rezultati so sledeči:

Bim: Lazio — Fiorentina 1:1 (1:0)
Milano: Ambrosiana — Liguria 2:1 (1:1)
Livorno: Livorno — Torino 1:1 (0:1)
Modena: Triestina — Modena 1:0 (1:0)
Napoli: Napoli — Venezia 1:1 (0:0)
Bologna: Bologna — Atalanta 4:0 (2:0)
Torino: Juventus — Milano 3:2 (3:0)
Genova: Genova — Roma 2:0 (1:0)

Podoben potek so zabeležili tudi v diviziji, kjer je bilo pet tekem odločenih z razliko enega gola, tri so pa ostale neodločene z 1:1. Edino zmago na tujih tleh je spravila Pisa proti Lucchesi. Po včerajšnjih tekmah vodi Vicenza z boljšim kolikonom, obe pa imata 7 točk. Na dnu je brez točke Lucchese. Tekme so se končale takole:

V Savoni: Savona — Spezia 1:1, v Bariju: Bari — Alessandria 1:0, v Pratu: Prato — Pro Patria 1:0, v Vicenzi: Vicenza — Pescara 2:0, v Vidnu: Udinese — Padova 1:0, na Reki Flumana — Reggiana 1:1, v Lucii: Pisa — Lucchese 4:3, v Novari: Novara — Fanfulla 1:1 in v Sieni: Siena — Grosia 1:0.

Manj je bila prizadeta s spremembami naša drsalna družina in če bo mogoče najti način, da bodo dovoljena v Ljubljani gostovanja izvrstnih hokejskih moštev iz drugih pokrajin, bi mogli imeti letos živahno in kakovostno sezono. V drsanju Ilirijani in bivši državni niso imeli obsežne in močne konkurence, tako da letošnji presledek — če bo namreč treba ostati v domačem krogu — ne bo pomenil velike izgube.

Nedvomno bi bilo škoda, če bi zsmakslo-sportno delo popolnoma zastalo. S tem va-šim zanimanjem zato pričakujemo prvih konkretnih vesti.

Ponoven uspeh Mladike

Tudi v revanžu je zmagala nad Korotanom 5:4

Včeraj se je vršil nekaj revanž med Mladiko in Korotanom. Korotan, ki je prejšnjo nedeljo izgubil 5:3, je hotel teden dni pozneje na svojem igrišču popraviti svoj prvi neuspeh. Tudi to pot jim ni uspelo in Mladikarji so dokazali, da jim nikar niso kos. Mladika je sicer nastopila sedaj kompletna, vendar se ji je selo poznalo, da so bili v soboto razni brucovski večeri. Korotanec so tudi nastopili bolj ojačeni, namesto zadnjega slabega Merale je igral včeraj Vesel. Ne vemo, ali je to pomagalo. Najboljši igralec je bil to pot Strojnik R. pri Mladiki in Bradešić pri Korotanu. Navetjen je bil Krešić, ki je igral tako, kot še ne bi igral na turnirjih. Čeprav tako nekoliko handikapirani, so proti Korotanu tudi včeraj že vodili 4:1. Proti sredini, ko manjka samo ena zmaga še, pa popuste. To pot so Korotanec izenačili na 4:4 in Strojnik R. je v zadnji partiji z 2:0 premagal Vesela in Mladika je ostala boljša. Postavi sta bili sledeči: Strojnik R., Medved in Krešić za Mladiko in Lackner, Vesel in Bradešić za Korotan. Igre, razen nekaterih, so bile to pot zelo ofenzivne, tako da so gledalci kot kakšne ekshibicije ali pa na treningu. Vprašanje boljšega je dokončno rešeno. Mladika je boljša.

Triestina na drugem mestu

Tesni rezultati v obeh razredih

Včerajšnje kolo italijanskega nogometnega prvenstva je imelo na sporedu v. / zelo važnih tekem in predvidevanja, da se bo stanje v tabeli zelo spremenilo, so se uresničila. Večina včerajšnjih rezultatov je zelo tesnih, trije celo 1:1, važen uspeh pa je dosegla Triestina, ki se vrača iz Modene z obema točkama. Včerajšnja zmaga ji je pripadla Florentini in Venezii, ki sta obe odnele s gostovanja po eno točko. Peto mesto je zasedla Ambrosiana s zmago nad Ligurio, šesto pa Genova z zmago nad Roma. Obe imata po 5 točk. S štirimi točkami sledi na naslednjih mestih Milano, Atalanta, Juventus in Torino, s tremi Liguria in Napoli. Prve točke je včeraj zapisala

redu bo poleg veselih skečev in novih ilustriranih vicev tudi nova domača spevo-va, kupietit itd. Novost pa bo vsakakor tudi gostovanje priljubljenega godbenika gospoda Miloša Zihlerja. — Predstave vsako sredo, četrtek, soboto ob 18.30 (pol 7.) uri, v nedejlo tri predstave in sicer ob 14.30 (pol 3.), 16.30 in ob 18.30 (pol 7.). Predprodaja vstopnic v sredo, četrtek, soboto od 10. do 13. in od 16. dalje, v nedejlo od 10. dopoldne neprekinjeno do večera.

—lj Parna kopel »Slon« je odprta: za ženske: vsako sredo in petek ob 12. do 18.30, za moške: vsak četrtek in soboto od 8.30 do 18.30, ob nedeljah in praznikih od 8. do 12. 535-n

—lj V dimu se je zadušil. Včeraj je izbruhnil v Ljubljani manjši požar, ki je bil zahteval človeško žrtev. Začelo je gorjeti v Abunarjevi delavnici za vulkanizacijo na Bleiweisovi (prej Tyrševi) cesti. Delavnica je bila zaprta, zato se ogenj ni mogel zelo razgoreti. V delavnici je prenočeval neki Debevec. Naibzr je ogenj zanetil on po neprevidnosti. Gasilci so bili obveščeni o požaru ob 8.31. Prihiteli so gasit poklicni in prostovoljni gasilci in je bil ogenj kmalu pogašen. V delavnici so našli zadušenega delavca Debeveca. Poklicni reševalci so ga skušali obuditi z umetnim dihanjem, a vse prizadevanje je bilo zaman.

—lj Izgubljen. Izgubil se je v soboto ol pol 8. ure do 8. ure na poti od Turkova žage v Trnovem do šentjakobskega mosta kratek službeni meč. Najditelj naj ga vrne proti nagradi: na naslov: Vel. Stradon št. 7.

—lj Izgubljena denarnica. V sponkino domenskem vlakcu, ki je prišpel v Ljubljano okrog 19.30, je neki potnik najbrz v temi pozabil na svojem sedcu denarnico, v kateri je imel nekaj denarja in prstan kot dragocen rodinski spomin. Pošten najditelj se naproša, da mu vrne denarnico s prstanom proti primerni nagradi na upravo »Slovenskega Naroda«.

Radio Ljubljana

Torek, 18. novembra 1941-XX

Ob 7.30: Vesti v slovensščini, 7.45: Lahka glasba, v odmoru ob 8. napoved časa, 8.15: Vesti v italijansščini, 10: Sesta obletnica gospodarskega obleganja: Riccardo del Giudice bo govoril mladini, 12.30: Sesta obletnica gospodarskega obleganja: nacionalni svetnik Josip Landi bo govoril delavcem, 12.45: Tretet seater Stritarjevič, ob klavirju Marjan Lipovšek, 13: Napoved časa in vesti v italijansščini, 13.15: Službeno vojno poročilo v slovensščini, 13.17: Koncert Ljubljanskega kvarteta in Slovenskega vokalnega kvinteta, 14: Vesti v italijansščini, 14.15: Popevke, orkester pod vodstvom Zeme, 14.45: Vesti v slovensščini, 17: Napoved časa, znamenje za snemanje zastave, pestra glasba, 17.15: Sesta obletnica gospodarskega obleganja, govoril bo nacionalni svetnik Anno Bignardi kmetom, 17.30: Koncert tenorja Ivana Francila in basista Borisa Popova, ob glasovirju Marjan Lipovšek, 18: Sesta obletnica gospodarskega obleganja: fašistka Clara Franceschini bo govorila fašističnim ženam, 19.30: Vesti v slovensščini, 19.45: Koncert kmečkese tria, 20: Napoved časa in vesti v italijansščini, 20.20: Komentar dnevnih dogodkov v slovensščini, 20.35: Orkestralna glasba in zbor pod vodstvom Draga Marija Sijanca, 21.10: Koncert violončelista Cende Sedibauerja, ob klavirju Marjan Lipovšek, 21.40: Serenade in valčki pod vodstvom Petralije, 22.15: Orkester pod vodstvom Barzizze na ploščah »Cetra«, 22.45: Vesti v italijansščini.

Mehiška zunanja trgovina

Mehiški uvoz je znašal letos v maju 72.06 milijonov pezov, izvoz pa 56.89 milijonov, v prvih petih mesecih tekočega leta je znašal uvoz 330.5, izvoz 274 milijonov pezov. lani v istem času pa uvoz 313, izvoz pa 468.5 milijonov pezov.

Papirnat ZAVESE

za zatemnitev po najnižji ceni — stalna zaloga

E. Zakrajšek, papetnik Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 34 — telefon 48-70.

OREHOVA JEDRCA

popolnoma izčiščena, dobite nacezeje v MEDARNI — Ljubljana, Židovska ulica 6. 1850

RABLJENO GUMO

vsako količino vseh vrst kupuje in plača najbolje — »Metalac«, Ljubljana, Gospovetelna cesta 16 — telefon št. 32-83. 1861

POZOR!

Na zalogi imam stare snežke in galoše. Sprejem vasa popravila tudi gumjske obutve. — Klavžer, Ljubljana, Vošnjakova ulica 4. 1887

ZLODEJ

UBIJA NAROD! Zdravo telo ohranimo pred vdorom bakterij, če redno pijemo zdravilno Ambrozevo medicino, katero dobite le v — MEDARNI, Ljubljana, Židovska ulica 6. 1896

Kje bo novo magistratno poslopje?

Ali bo uresničen načrt zazidave Vodnikovega trga?

Ljubljana, 17. novembra.

Med vsemi javnimi poslopiji Ljubljane nedvomno najbolj pogreša novo magistratno poslopje. Ljubljana se je v zadnjih letih obogatila s celo vrsto pridobitev, kar pa pomeni hkrati tudi, da se je zadožila. Priznati je treba, da je mestna občina vložila mnogo denarja v stanovanjske hiše in razna regulacijska dela. Že tedaj, ko je zidala le predvsem stanovanjske hiše, je bilo že potrebno, da dobi Ljubljana novi magistrat. Številni občinski uradi so razkropljeni po mestu, kar nedvomno ovira uradovanje. Mnogi uradi so pa tudi v neprimernih prostorih. Kdor vsaj malo pozna ustroj mestne uprave, ve dovolj dobro, kako nujno potrebujemo novi magistrat. Potrebujemo ga pa od leta do leta bolj. Stiska za prostora je zadnja leta še tem večja, ker so bili ustanovljeni nekateri novi oddelki. Tako je nov zaščitni oddelk. Mestno poglavarstvo se deli na 11 glavnih oddelkov, posamezni oddelki pa še na odseke. Upoštevati moramo tudi, da je še pet mestnih podjetij in trije zavodi (ženska gimnazija z »Mladiko«, zastavljalnica in Delavski dom).

ČE ISČES MESTNI URAD...

Če iščeš ta ali oni mestni urad, se ti lahko zgodi, da prehodiš vse mesto, preden ga najdeš. Ljudje, ki so najmanj poučeni, kje so posamezni mestni uradi, se obrnejo najprej na magistrat, kjer jim seveda povedo, kje naj iščejo urad, če ga že ni v magistratnem poslopiju. Toda potem se začne križev pot. Gospodarski urad je treba iskati v Beethovnovi ulici, cestno nadzorstvo (odsek tehničnega oddelka) v šempetrski vojašnici, socialni urad na Ambroževem trgu, tržni in veterinarski odsek v Mahrovni hiši, fizikalni in gasilski urad v Mestnem domu, kulturni odsek v Averspergovih palači, razne urade v kresliji itd. Pogosto ima kdo opravke na več uradih, pa mora preromati vse mesto.

MAGISTRAT NAJ BI IMEL OSREDNJO LEGO

Najbolj ustrezno bi bilo seveda, da bi imeli vsi mestni uradi osrednjo lego, kar bi bilo v korist lažjega in hitrejšega uradovanja in ljudem bi bilo prihranjeno mnogo potov. Zato je razumljivo, da za novo magistratno poslopje iščejo prostor v mestnem središču. Pri tem se nekateri ozirajo tudi na to, da se je mestno središče premaknilo proti severu ter predlagajo, naj bi bil novi magistrat severno od starega. Vendar izbira prostora za novo magistratno poslopje ni tako preprosta. Upoštevati je treba, da novo poslopje, čeprav bo v vsakem pogledu idealno, ne bo moglo vzeti pod svojo streho tudi vseh mestnih podjetij, če bo že vzelo vse mestne urade. Značaj posameznih podjetij, ki so navezane na posebne obrate, zahteva, da ostanejo tudi upravni prostori ločeni od drugih mestnih uradov. Potrebno je pa vsekakor, da mestna podjetja niso preveč oddaljena od magistrata. Zato je težko združiti obe zahtevi: magistrat naj bo v središču mestnih podjetij in v »strogem« središču mesta.

KJE JE SE PROSTO ZEMLJIŠČE?

Da je treba naku za novo magistratno poslopje prostor v središču, ni treba dokazovati. Toda v najožjem središču je izbira zelo omejena. Skoraj vse večje parcele so zazidane ali namenjene za druga javna poslopja. Zato se vsiljuje vprašanje, ali naj izberejo prostor, ki ni sicer v najožjem središču, a vendar ni tudi preveč oddaljen od njega. Če pa se morajo najti prostor za magistrat v središču, najbrž ne bo drug izhoda, kakor da zazidajo ta ali oni trg — čeprav ima Ljubljana premalo trgov — ali pa regulirajo temeljito ta ali oni starejši predel ter z regulacijo pridobijo primeren prostor. Prva rešitev — zazidava trga, in sicer Vodnikovega — je že našla svoje zagovornike. Vedeti je treba, da je zidanje nove tržnice od Ljubljaničev v okviru celotne preureditve Vodnikovega trga. Seveda je pa tudi nekaj pomislekov proti zazidavi tega trga. Nekateri namreč trdijo, da Ljubljana potrebuje tudi pokrito tržnico za prodajo povrtnine in kmečkih pridelkov ter da je najbolj idealno, če živilski trg ostane, kjer je. Sicer bi precej veliko dvorišče novega magistrata na Vodnikovem trgu bilo namenjeno živilskemu trgu, a razen tega bi ostalo tudi nepokrito. Nekateri tudi mislijo, da bi bil hrup živilskega trga težko združljiv z dostojanstvenostjo magistrata. Vsekakor je v razpravi tudi vprašanje, ali je še kje prostor, ki bi bil primeren za novi magistrat.

MAGISTRAT NA JUŽNEM TRGU?

Sprožen je bil tudi predlog, naj bi za novi magistrat porabili bodoči Južni trg, ki bo nastal po regulaciji na severni strani Kongresnega trga. Ta predlog smo zasledili v osnutku za izdelavo regulacijskega načrta Ljubljane (ing. S. Murko in ing.

(F. Pajer). Na tem trgu bi bil vsekakor primeren prostor za večje monumentalno poslopje. Lega za magistrat bi bila idealna, saj bi težko kje drugje v središču našli prostor tako blizu glavnih prometnih ulic in mestnih podjetij, a hkrati na sorazmerno mirnem kraju. Ustrezna tudi, če so mestni upravni prostori blizu višjih uradov, na pr. vladne palače. Razumljivo pa je, da je treba računati s težavami velike regulacije in predvsem z velikimi stroški. Mestna občina bi morala odkupiti draga zemljišča in težave bi bile še tem večje, ker je lastnikov mnogo in nekateri bi zeli sami izbrati dragoceni prostor za zazidavo.

STROŠKI BODO ZELO VELIKI

Že sami stavbni stroški, brez izdatkov za regulacijo in zemljišče, bodo zelo visoki, najsi bo novi magistrat stal kjer koli. Prav zaradi tega doslej niso začeli zidati. Če bi bili boljši časi, bi se pa vendar najbrž že odločili za zidanje na Vodnikovem trgu. Kolikor bi znašali skupni stroški, je zdaj zelo težko napovedati. Če bi stal magistrat na Vodnikovem trgu, bi ne bilo najbrž toliko stroškov za samo parcelo, čeprav bi podrli semenišče in sosedno hišo ob stolnici. Podrli bi pa tudi Mahrovo hišo. Med stroške bi bilo treba vsekakor računati tudi vrednost poslopij, ki bi se morala umakniti novemu magistratu. Razumljivo je, da bi bilo treba plačati odškodnino za semenišče. Ne moremo pa primanjati, v katerem primeru bi bili stroški večji: če bi

zidali magistrat na Vodnikovem trgu ali na bodočem Južnem. Toda velikih stroškov se mestna občina ne bo mogla izogniti v nobenem primeru in zdaj je vprašanje, kdaj jih bo sploh zmogla. Kljub temu izbira prostora za novi magistrat nikakor ni postranskega pomena.

MAGISTRAT V SENCI NEBOTIČNIKOV?

Tudi o tem so že razmišljali, ali bi zidali magistrat na sedanji Bleiweisovi cesti (prejšnji Tyrševi), v sosesčini novih velikih palač, ki jih imenujemo več ali manj uradno nebotičnice. Toda stroški bi bili zaradi dragih parcel še tem težje zmogljivi. Tam so najdražje parcele v Ljubljani. Ni brezpogojno, da mora magistrat stati na najdražjem zemljišču. Čeprav ne moremo reči, da je magistratno poslopje neproduktivno v pravem pomenu besede, vendar je mnogo bolj, če drago parcelo izkoristijo za »poslovne« namene; mestna občina mora pač stremeti, da je njena uprava čim cenejša, zato ne moremo govoriti o zahtevi, naj bo magistratno poslopje najdražje v mestu. Najbolje bi bilo res, če bi mestna občina dobila novi magistrat na zemljišču, ki bi ji ga še ne bilo treba kupovati, a primernega zemljišča za ta namen najbrž nima.

V poštve prihajajo še nekateri predlogi, kje bi naj izbrali prostor za novi magistrat; predvsem se pa vprašujemo, ali nima mestna občina v mestu res nobene parcele. V poštve bi prišla tudi parcela, ki jo zavzema manj vredno staro poslopje.

Horoskop za tekoči teden

Od 17. do 23. novembra 1941 — Tranziti planetov s položajem sonca ob rojstvu

Ljubljana, 17. novembra.

Rojeni med 22. januarjem in 19. februarjem v Vodnarju: Znatno olajšanje v gmotnih stvareh in uspehih in plemenitih prizadevanjih, nenaklonjena Venera pa kaže na družabna nesoglasja.

Rojeni med 20. februarjem in 20. marecem v Ribah: Venera je v ugodnem aspektu, Jupiter pa ne, zaradi tega se bo obneslo le tisto, kar je v zvezi z majhnimi stroški in natančnimi računi. Merkur obeta uspehe v kupčijah.

Rojeni med 21. marecem in 20. aprilom v Ovnju: Nasprotstva med Marsom in Venero kažejo na nesoglasja in pretravanja z zelo hudimi posledicami za zdravje in čast. Uradne zadeve pa podpirata Mars in Jupiter.

Rojeni med 21. aprilom in 21. majem v Biku: Teden splošne depresije. Olajšanje nudi samo Venera, drugi planeti so pa kakor zarotniki.

Rojeni med 22. majem in 21. junijem v Dvojčkih: Kar se bo godilo hudega okoli vas, vas ne bo prizadelo. Ščitita vas Jupiter in Mars.

Rojeni med 22. junijem in 21. julijem v Raku: Ne drznite se predaleč! V splošnem velja tudi za rojene v Raku napoved za rojene v Ovnju.

Rojeni med 22. julijem in 23. avgustom v Levu: Jupiter in Mars sta vam naklonjena in se lahko lotite zadev, pred katerimi ste se doslej plašili. Najugodnejše dneve bodo imeli rojeni v sredini znamenja.

Rojeni med 24. avgustom in 23. septembrom v Devici: Približno tako, kakor za rojene v Ribah, toda še mnogo močnejše in boljše. Edino Jupiter ne obeta uspehov v denarnih zadevah.

Rojeni med 24. septembrom in 23. oktobrom v Tehtelci: Jupiter vam skuša pomagati iz težkih zagat, vendar ga ovira nenaklonjena Venera. Dober teden se obeta rojenim v začetku znamenja, prav tem pa škodi Neptun, ki vzbuja nezdravo fantazijo.

Rojeni med 24. oktobrom in 23. novembrom v Skorpionu: Obetajo se uspehi v trgovskih in umetniških poklih, vse ostalo pa je nevtalno.

Rojeni med 24. novembrom in 22. decembrom v Strelcu: Mars vam nudi pomoč iz stisk, Jupiter pa ni naklonjen in prinaša nemir in skrb.

Rojeni med 23. decembrom in 21. januarjem v Kozorogu: Približno tako, kakor za rojene v Ovnju in Raku. Merkur vam pomaga, da se držite prave poti, ako hočete. E. K.

Prvi samostojni nastop četvorice »Pavliharjev« V nedeljo dopolne so mladi umetniki v frančiškanski dvorani osvojili simpatije občinstva

Ljubljana, 17. novembra.

Koliko ustvarjalne sile in samoniklosti hrani v sebi mlad človek! V najvažnejših, in najtežjih in brezkritičnih trenutkih se znajde ravna mladina, ve najti pravo pot, ubrati pravo struno, iznajti zdravilo, da potem vedrih obrazov izravna vse, kar je povzročilo skrb in bol, malodušje, črnogledost in starim prepodi misel na obup...

Kaj je mladina, so morda podzavestno čutili včeraj vsi tisti, ki ne spadajo več med njo, a so se vseeno zgornili v prostorno frančiškansko dvorano in jo z »stalimi« napolnili, da je bila skorajda pretesna. O pol enajstih je bil začel napovedani nastop skupine pavliharjev. Mladi ljudje so skromno opozorili nase — in že je bilo dovolj! Že pri prvem nastopu so se uveljavili.

Nova skupina umetnikov komikov je nekaj svojega, v našem mestu doslej navedenega. Stiri osebe so se na odru ves čas nastopa spreminjale. Pester program so zmerom podajali le štirje igralci, ki so igrali tudi ženske vloge. Naj jih predstavim z njihovimi pavliharskimi imeni: konferensier Biči, stebor skupinice, primadona Bunka (moški seveda), mornar Kačiči in glasbenik Miki. Tem pa sta prihiteli na pomoč gospodični Silva in Geli Jurečič.

Predstava je bila otvorena s točko »Pogledje jih«, ki je že takoj v začetku vzbudila nemalo prijetnega presenečenja in dobre volje. Z druge točke se je postavil Biči, ki je žel še večje odobravanje. Slečila je »Na divjem zapadu«, res originalna točka od začetka do kraja. Navdušenje je med gledalci zavzemalo zmerom večji obseg. In že je sledila četrta točka »Vesela mornarica«, s katero je bil zaključen prvi del sporeda. Po odmoru je nastopila pevka Bunka, ki je s svojim resda »očarljivim« petjem na mah osvojila srca vseh prisotnih. Ko pa je konferensier Biči občinstvu nedvoumno povedal, da je slavna pevka tako slavna, da zahteva naj ji občinstvo še pred nastopom aplavdira, se ploskanje kar ni hotelo poleči. Nato je sledila šesta točka »Današnji svet«, res svojstvena in časa primerna domisljica, dalje »Nanking — Pomparick« in za zaključek »Kruh in moka«. Ploskanje je bilo zmerom »šovit«.

Vzrli med posameznimi točkami so izpolnjevali mornar Kačiči in Kiki s harmoniko, ter pevki Silva in Geli s kitaro kot Miša in Maša. Obe dvojici sta z občutkom zelo učinkovito nastopali in sta želi zasluženo priznanje.

Novi uletinki gojijo figurativno komiko in so presenetljivo brzo skakali iz pre-

obleke v preobleko, iz skeča v skeč. To pa seveda ni lahko. V dobri poldrugi uri so štirje mladi talenti šestokrat zamenjali vloge in kulise na odru. Vendar skrajni ni bilo opaziti tega. Komaj je padla zavesa, že sta nastopila prepričujoča muzikanta ali pa ljubki osvajači deklici, ki sta z milim glasom zapele nekaj pesmi.

Na včerajšnjem prvem nastopu pavliharjev je predvsem presenetila samoniklost in resnost na odru. Prav nič narejenega ni predstavili na odru. Prav nič narejenega in v tej skupinici. Moč in skrivnost njihovega podajanja je prevsem v resnični pri-

prostosti. Vse točke so bile odkrito podane. Iz vse predstave so veli naivnost, zaupanje, vera, poštenje. Seveda, tu pa tam se je že opazil kak nedostatek, ki je vsem začetnikom nujen, ni pa dvoma, da bodo mladi in ambiciozni umetniki take in podobne ovire premagali in se z vztrajnostjo in trdnjo voljo izpopolnili. Tudi doslej so se morali boriti z mnogimi, včasih skoraj nepremostljivimi zaprekami, a so se preločili do včerajšnjega priznanja.

Ves spored je bil v glavnem zamisel Bičija. Vsi igralci in igralke so iz Ljubljane. Pri prihodnjem nastopu jim želimo čim večji uspeh.

—mir.

Boj za mehiški petrolej

Koncerni so se sporazumeli, vlade se pa ne morejo ali nočejo

Vesti o dozdavnem nesporazumu med Združenimi državami in Mehiko v petrolejskem sporu so neprijetno presenetile angleške petrolejske družbe, pa tudi angleško zunanje ministrstvo. Tem večje je pa bilo na pristojnih mesih v Londonu veselje ko je prišla poznejše vest, da se ameriške petrolejske družbe nočejo več pogajati na bazi predlaganih po mehiški vladi. Po dolgem oklevanju je mehiška vlada predlagala odškodnino, ki je v glavnem ustrežala vrednosti industrijskih naprav poedinih podjetij, ni pa pri tem upoštevala v primerni obliki podzemnih koncesijskih pravic. Angleške in holandske naprave v Mehiki so bile ocenjene na 10 milijonov funtov, nasprotno pa so podzemne koncesijske pravice vredne baje najmanj 100 milijonov funtov. Tudi ameriške koncesije so vredne najmanj desetkrat toliko kakor naprave za pridobivanje petroleja, ki bi jih bilo tako že treba obnoviti.

Iz Mehike pa poročajo, da so se nade na mirno poravnavo mehiškega petrolejskega spora zopet razblinile. Mehika vlada oficijelno izjavlja, da ameriške petrolejske družbe tesno sodelujejo z angleškimi in holandskimi, da bi tako preprečile zadovoljivo poravnavo spora. V dokaz tega se omenjajo dokumenti, ki jih je baje zbral mehiški poslanik v Washingtonu in iz ka-

terih je razvidno, da je bila sklenjena med petrolejskimi koncerni tajna pogodba, ki naj bi preprečila načelni sporazum tudi, če bi se vprašanje odškodnine uredilo v prid petrolejskih družb. S tem je pa nastal v mehiškem petrolejskem sporu senzacionalen preokret.

Solidarnost predstavnikov koncernov je v čudnem nasprotju z različnimi stališči, ki ga zavzemajo v tem vprašanju diplomatska mesta Washingtona in Londona. V Zedinjenih državah so bili vedno pripravljeni podpirati Mehiko v petrolejskem sporu, ker so upali, da bi lahko s tem dosegli politično zblizanje med obema državama. Ta sama pa sebi neobvezna usluga bi pa šla tako na račun velikih petrolejskih koncernov. Nasprotno je pa dal London znova oficijelno razumeti, da stoji angleška zunanja politika v polni meri za zahtevami angleških in holandskih petrolejskih koncernov. Če so se zdaj ameriški petrolejski koncerni pridružili angleškimi interesom, se je zgodilo to očitno zato, ker uradna zunanja politika Washingtona zdaj njihovih finančnih interesov ne brani dovolj. Treba bo počakati, kakšen bo konec te dvojne boje, ki meče kaj čudno luč na angleško-ameriško solidarnost. Njegova žrtve bo pa v vsakem primeru gospodarska neodvisnost Mehike.

Izjalovljena sleparija

V Vichyju je vzbudila nedavno splošno pozornost čudna afera. V nekem hotelu blizu Casina so detektivni državne policije aretirali 51letnega Ludena Gagnaira, ki je opozoril policijo nase z razmetavanjem denarja. Policija je ugotovila, da je iskal kupca za 4,2 kg težak kos zlata, za katerega je zahteval 670.000 frankov. Neki detektiv se je izdal za kupca in končno je kupil zlato za 600.000 frankov. Ko je bila kupčija na videz že sklenjena, so pa Gagnaira aretirali. Mož je hotel pobegniti in na begu je vrget proč zlato, pa so ga dohiteli in odvedli na policijo.

Tar se je izkazalo, da sploh ni prodajal zlata, temveč dobro pozlačen kos navadne kovine. Gagnaire je izjavil, da je prodajal »zlato« za nekoga drugega, ki mu je obljubil 60.000 frankov provizije. Aretirane je doma iz Pariza, ker je zahajal v najboljše družbo in ima za seboj kaj pestro življenje. Med špansko državljansko vojno se je baje boril na strani boljševikov.

ukrepi industrijska podjetnost v srednji in južni Italiji podpirana boji kakor ne seveda, bo s tem ustvarjeno ravnotežje produktivnih sil poedinih pokrajin. Italije in v boljši v korist celokupne italske industrije.

Japonska reorganizira proizvodnjo sirove svile

Japonsko kmetijsko ministrstvo pripravlja temeljito koncentracijo tkalnic svile. Od sedanjih 210.000 tkalnic jih ostane v obratu samo okrog 100.000. Obenem bodo pa tkalnice svile temeljito racionalizirane. Ministrstvo upa, da bo mogoče v preostalih tkalnicah zvišati proizvodnjo vsaj za 25 odstotkov. Letni izvoz sirove svile bo znižan za 100.000 hl. Namesto murg bodo vsaj v nekaterih krajih uredili žitna polja. Omeniti je treba, da je Japonska že leta 1939 omejila proizvodnjo sirove svile za dobrih 10 odstotkov.

Izvoz španskega vina nazaduje

Izvoz španskega vina je letos od meseca do meseca bolj nazadoval. V prvih osmih mesecih je izvozila Španija 50.000 hl vina, dočim ga je izvozila v letih 1935 do 1938 v tem času povprečno 130.000 hl. Prej je bila Anglija glavni odjemalec zlaj pa Španija v Anglijo skoraj sploh ne izvažala vina.

Lastovičji raj

Nemški listi so zabeležili izreden pojav velike naselitve lastov na enem kraju. Nad vrati, vodilni k starinski krčmi »Pri medvedu« in Sanderslehen so našli pod pretrščem 65 lastovičjih gnezd in skoraj v vseh so letos gnezdele lastovke. Ta pojav je po mnenju ornitologov nekaj tako izrednega, da so proglasili vrata starinske krčme za lastovičji raj.

Zdravnikov odgovor

Nadutost je bila lastnost, ki je sloveči berlinski zdravnik dr. Heim ni mogel trpeti. Nekega dne ga je poklicala dama iz visoke plemiške rodbine. Ko je dr. Heim stopil v njeno sobo in obstal pri njeni postelji, jo je vprašal po svoji stari navadi. No, kaj vam pa je, draga gospa? Bolna dama ga je zaavrnila osorno: Jaz sem baronica, ne pa draga gospa, gospod doktor. — Če je tako, mi je pa zelo žal, je odgovoril zdravnik. Proti tej bolezni ne poznam nobenega zdravila. Vaša bolezen je neozdravljiva.

PROKLETSTVO

78

DEMANTA

Roman.

Še vedno sem držal čepico v roki in mežikal z očmi. Mislim, da me ne bo mogel spoznati, ker sem bil pošteno izpremenil svojo zunanost. Toda zdelo se je, da se moj bivši pajdaš sploh ne zmeni zame.

Iskal sem pretvezo, da bi se iznebil družbe teh žalostnih postav. Ker pa nisem nobene našel, sem se zadovoljil s tem, da sem jih pozdravil in stopil k vratom.

— He, mornar! — je zaklical Bill Sharper. — Kaj tako zapuščaš prijatelje?... Še čašico, gromska strela!

Moral sem se vrniti in znova trčiti z njimi. Bil sem silno vznemirjen, ker sem bil opazil, da sta se Bill Sharper in Manzana pomembno spogledala.

— Ali se ti ne zdi, — je dejal naenkrat Sharper, — da je ta-le mornar na las podoben nekemu, ki sva ga dobro poznala?

— To sem že opazil, — je odgovoril Manzana smeje. — Da, podobnost je presenetljiva. Morda je pa to njegov brat.

In Manzana je stopil predme, da bi me mogel še bolj opazovati.

Potem sem opazil, kako se je nasmešnil. Njegov grozni obraz je dobil izraz nepopisne radosti. Čutil sem, da sem izgubljen in skočil sem k vratom.

— Drži ga, drži ga! — je zaklical Manzana Billu Sharperju. — Zdaj sem prepričan, da je to on.

Bil sem že na ulici. V naglici sem bil čisto pozabil, da me taksi še vedno čaka. Pognal sem se med množico ljudi, ki jih je bilo takrat na Pennsylvania Roadu mnogo. Priznam, da sem bil tisti hip ves iz sebe.

Namestu da bi zbežal v bližnjo ulico in potem v drugo, da bi tako zabrisal za seboj sledove, sem bežal po ravni cesti, za menoj pa Bill Sharper in Manzana.

Nista si upala kričati: Držite zločinca... kajti imela sta tehtne razloge, da bi si ne nakopala na vrat policije.

Njuni koraki so se mi bližali. Slišal sem, da sta že zelo blizu mene.

Kmalu sem pribežal na manjši trg. Bil sem ves zasopel, komaj sem se še držal na nogah in moral sem obstati. Dolgo bivanje v kaznilnici je bilo omajalo moje moči, da sem bil ves izčrpan. Bil sem še toliko pri močeh, da sem poskusil skriti se v drevedu. Toda Manzana semi je že bližal.

Odločil sem se za drzen korak. Brž sem vzel iz žepa deuant, ga vtaknil v usta in pogoltnil. Pogoltniti stošestintrideset karatni demant niso mačkine solze. Trikrat sem moral poskusiti to, preden se mi je posrečilo. Končno jega je šlo.

Manzana se je ustavil pred menoj.

— Ah, lopov! — je zakričal. — Končno si v moj roh! Drži ga dobro!

— Da, dobro ga drži, se je zarežal Bill Sharper ter mi položil na glavo svojo šapo.

X.

Slaba poravnava boljša od dobre pravde

Nepremično sem zrl na svoja sovražnika.

— Kaj hočeta od mene? — sem vprašal.

Bill Sharper in Manzana sta počila v smeh.

— Ah, ah — ta je pa res posrečen! — je vzkičnil moj bivši pajdaš. — Vprašuje, kaj hočeta od njega. Takoj izveš, lopov! Pojdi z nama!

— Za vama naj grem? Zakaj pa?

— Boš že zvedel.

— Ne, ne pojdem z vama.

Bill Sharper mi je pomolil pest pod nos.

— Če se boš obotavljal, te ubijem, — mi je zagrozil.

— In kaj potem? — sem vprašal mirno.

Bill Sharperja je moja hladnokrvnost presenetila toda Manzana mu je dejal takoj:

— Drži ga dobro, jaz ga pa preiščem.

— Če storita to, začnem kričati, — sem dejal odločno. — Ničesar se mi ni treba bati, jaz sem poravnal svoj dolg dočim morata vidva poravnati s pravico še mnogo računov.

— Že mogoče, toda ti moraš položiti račune. — me je zavrnil Manzana.

Zaničljivo sem skomignil z rameni.

Moja sovražnika sta postala nemirna.

— No, končajmo to, — je dejal Bill Sharper, — saj ne ostanemo tu do večera.

In zgrabil me je za zapestje. Skušal sem iztrgati se mu, toda zaman. Držal me je kakor v kleščah, Manzana je pa stikal po mojih žepih. Tem slabše, sem pomislil, — naj se zgodi karkoli.

In trikrat sem zakričal na vso moč:

— Pomagajte! Na pomoč!

Na trgu službojuči redar je prihitel z dvema krepkima civilistoma.

— Lopov! — je zahropel Bill Sharper in me izpustil. — To nama boš drago plačal.

In zbežal je za Manzano za njima se je pa poglala gruča ljudi, ki so kričali na vso moč:

— Aretirajte ju! Aretirajte ju!

Sharper in Manzana nista bežala daleč, kajti dva redarja in trije vojski so ju kmalu dohiteli in zgrabili. Bill Sharper se je srdito branil in otepal svojih zasledovalcev. Eden izmed redarjev ga je pa ta čas udaril s pendrekom po desnici, ki mu je takoj omahnila, da se ni mogel več braniti.

Kmalu smo bili vsi trije na policijski stražnici, kjer je nas jel stražmojster takoj zasliševati.

— Kje je to tožitelj? — je vprašal.

Stopil sem naprej in odgovoril nekoliko v zadregi:

— Jaz sem.

— Dobro, povejte vse po pravici. Dvignite desnico in prisegajte, da boste govorili resnico.

Pr